

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec " 2-20
 za Nemčijo ololetno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K
 za Nemčijo ololetno . . . " 12.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna petstvarsta (72 mna
 široka in 3 mm visoka ali nje
 prostor)
 za enkrat po 3) v
 za dva- in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren
 popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostopna petstvarsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni no-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 boan.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naš tretji armadni zbor preganja na laških tleh bežečega sovražnika. Italijanska utrdba Verena zavzeta. - Plen topov se povišal na 188.

pa se je kmalu spoznalo, da so se splošni nameni, da se na eni strani strekopno armado osrednjih sil, na drugi strani pa uniči pomorsko silo entente, izkazali kot utopije. Te namene se je sčasom vedno bolj skromnejše razglašalo, pa na njih mesto ni stopilo nič bolj konkretnega ali praktičnega. Papež je tedaj po pravici tožil nad to dvojno skrivnostjo, ki skriva vzroke in cilje, kajti to je tisto, kar tako usodno daljša splošno prelihanje krvi, ki na ta način dobi značaj nespametnega in zmedenega izbruha strasti.

Crispoliti nato brani sv. očeta pred očitkom brezbrčnosti, kar vojujoči očitajo vsaki resnično nevtralni sili. Ko je papež rekel, da se mora skleniti tak mir, ki ne bo ugoden samo za eno obeh vojnihih strank, tedaj so ga celo zasramovali. Niso spoznali, da more samo tak mir narode obvarovati pred mrzlico maščevanja, ki bi gotovo vodila do nove vojne. Po vseh vojujočih se državah imajo težke pomisleke proti »šepastemu miru«, toda zgodovina skoro ne pozna miru, ki ne bi šepal. Z »šepastim nikolsburškim mirom je Bismarck ustanovil eno najtrdnjših državnih zvez, avstrijsko-prusko zvezo. Papež bi na vsak način rad preprečil, da po vojni tu ali tam zopet ne vstane želja svet vdruhič potopiti v kri. »S svojim globokim čutom za resničnost spozna, da bo za vse dosti dragocenejši nauk, če bodo priznali, kako majhne da so izpremembe, katere se hoče izsiliti s krvjo.«

Kanceler in Grey.

Berlin, 23. maja. (K. u.)

V razgovoru z ameriškim časnikaarjem Wiegandom (New York World) je odgovarjal nemški kanceler na zadnjo Greyevo izjavo:

Po 22 mesecih začenja Anglija spoznavati, da nemškega naroda ne more streiti in uničiti. Zato pravi sedaj Grey, da angleški državniki tega niso nikdar nameravali in to pravi navzlic izjavam svojih ministrskih tovarišev, časopisja in Poincareja, da bosta Anglija in Francija, če vzdržita do konca, Nemčiji narekovali mir.

Čudim se, kako more Grey še vedno govoriti o neki Prusiji v nasprotju z Nemčijo. Res pred vojno niso poznali naših razmer in to je bila voda na mlin njihovih hujšakcev, toda upal sem, da bo čudovita in junaška sloga vsega nemškega naroda gospodom odprla oči.

In militarizem? Kdo je bil tisti, ki je v zadnjih 20 letih z militarizmom uganjal politiko? Pomislite na Egipt, na Fašodo in vprašajte Francoze, mislite na Bure, Algeciras. Takrat je Grey Franciji obljubil, da v slučaju vojne lahko računa na angleško pomoč. Tedaj je prišla bosanska kriza. Nemčija je tedaj odvrnila vojno, ko je Rusijo pregovorila, da je sprejela posredovalni predlog. Anglija je zato v Petrogradu izrazila svojo nezadovoljnost.

Časnikar je pripomnil: »Grey je menil, da ste vedeli, da Anglija proti Nemčiji ni nikdar nič slabega nameravala.« Kanceler je odgovoril: Za odgovor samo ena beseda: »Obkroževalna politika.« Belgijski arhivi to odkrivajo. Dogovor glede nevtralnosti, kakor sem ga zdaj predlagal lordu Haldane, ne bi zagotovil miru samo Evropi, ampak celemu svetu. Anglija je odklonila. Grey vedno z nova ponavlja, da bi Nemčija lahko preprečila vojno, če bi bila sprejela angleški predlog za konferenco. Toda kako sem mogel ta predlog sprejeti v očigled obsežni mobilizaciji ruske armade? Že 25. julija se je začelo z mobilizacijo. In naj bi se konferenca razbila? Ali bi nas Anglija

obvarovala pred rusko invazijo? Resno moram dvomiti. Grey je v kritičnih dneh julija 1914 sam priznal, da je moj protipredlog za direktni razgovor med Petrogradom in Dunajem bolj pripraven, da poravnava avstrijsko-srbski spor in ta razgovor je bil na najboljši poti, ko je v klub izrecnim ruskim obljubam vsled mobilizacije cele ruske armade vojna postala neizogibna. Zakaj ni Anglija takrat v Petrogradu rekla resne besede?

Zakaj je šla Anglija v vojno? Dne 3. avgusta je Grey izjavil, da bo Anglija komaj kaj več trpela, če se vojne udeleži, kakor pa, če se je ne udeleži. Obenem je opozoril na življenski interes glede Belgije. Tri dni kasneje pa je Asquith rekel, da mora Anglija izpolniti svečano mednarodno obveznost in ob enem zabraniti, da Nemčija ne dobi nadvladja. Ali ni to višekmilitarizma? Anglija je znala mojstrsko svet pregovoriti, da je morala v boj zaradi Belgije. Prejšnje izjave se kaj malo strinjajo s to izjavo. In kako je Anglija prejšnje čase mislila o belgijski nevtralnosti? Kanceler na to navaja dve zgodovinski izjavi iz 70. let.

Grey hoče trajnega miru; jaz tudi. Toda bojim se, da ne pridemo bližje miru, katerega si vsi narodi želijo, dokler bodo odgovorni državniki entente govorili o pruskem tiranstvu, pruskem militarizmu in patetično deklamirali o svoji premoči in popolnosti ali hoteli celo, kakor želi Grey, Nemčijo osrečiti z izpremembo političnih razmer. Nemčija ima že svoje homerule. S prepiranjem po časopisju in javnimi govori se sovraštvo med narodi samo še bolj neiti. In po tej poti ne pridemo do razsodišča. Dvakrat sem že izjavil, da je Nemčija pripravljena končati vojno, če se ji nudi garancije proti bodočim napadom njenih sovražnikov in se Evropi zagotovi mir. Slišali ste, kaj je odgovoril Poincare.

Časnikar je pripomnil, da Greyeva izjava zveni vendar nekoliko drugače. Kanceler je odgovoril: »Tega ne vem; to more presoditi Grey sam. To pa vem: Samo če se državniki vojujočih se držav postavijo na ta tla resničnih dejstev, kakor jih kaže vojni zemljevid, če imajo pošteno voljo za praktično razpravljanje vojnihih in mirovnihih problemov, le tedaj se bližamo miru. Kdor nima volje za to, ta je kriv, če naj se Evropo še nadalje mesari in ji jemlje kri. Jaz to krivdo odklanjam daleč proč od sebe.«

Gospodarski pregled.

Marsikateri živinorejec se je že lansko leto osorej pritoževal nad draginjo krmil. Letos pa si je že želel starih zlatih obletnih dni nazaj. Saj se je cena krmilom tekoma leta skoro potrojila. Toda le naj se potolaži. Godilo se je tako živinorejcem po vseh evropskih državah, razen na Francoskem, kjer so bila letos krmila cenejša kot lansko leto. Vzroki draginje krmil so različni. Težkoče so bile najraznovrstnejše pri dobavi močnih krmil, vlade so pa krmiljenje z žitom silno omejile in prepovedale izvoz in prevoz krmil vsake vrste. Vse to je pripomoglo, da so cene krmilom postale izredno visoke, dasi je bila lanska letina za krmila tudi zelo ugodna. Poleg visoke cene je bila pa še njihova kvaliteta slabejša. V Ameriki je bila letina za krmila slabša, vzlic temu pa opažamo, da se jim cena ni tako dvignila. Pošiljale so se razne pritožbe na krmilno centralo, ki je imela nakup in prodajo močnih krmil in krmilnega žita, pa jasnega odgovora še nam ni podala, zakaj se je skvarjeni koruzi in ječmenu ter otrobom in dr. nastavila še enu in polkrat večja cena kot zdravemu. Mogoče za-

radi tega, ker so se tam možje nadejali, da jih bo živina v celine prebavila. Res je sicer, da se je mleko in mlečni izdelki silno drago prodajalo tudi letošnje leto, a to je bilo po večini posledica draginje pri krmilih, katerih pomanjkanje je obenem povzročilo tudi zmanjšanje mlečne produkcije. To opažamo ne le na Avstro-Ogrskem, v Italiji, Nemčiji, Franciji, ampak celo na Švedskem, Norveškem in Danskem. Tudi na Angleškem ga je bilo manj uvoženega, le Švica, Nizozemska, Združene države severne Amerike in Kanada izkazujejo letošnje I. četrtletje večjo produkcijo mleka kot lansko leto. V jeseni so se pričele dvigati cene mleku, še bolj pa rapidno v januarju, februarju in marcu, in to celo tudi v Združenih državah in v Kanadi, dasi je bila tam produkcija večja kot lansko leto. Tudi cena siru se je povsod dvigala, tudi v Ameriki, zlasti pa še v onih kronovinah, kjer niso nastavili zanj maksimalnih cen. Od decembra preteklega leta je cena maslu na Holandskem, Danskem, Švedskem in Norveškem pričela padati, pri nas, na Ogrskem, v Italiji, na Francoskem in Angieskem in celo v Švici se je pa v primeri z lanskim letom dvignila. Mlečni konzum je bil letošnje leto izredno velik, zato se je dosledno tudi mnogo manj masla izdelalo. V Nemčiji so imeli za maslo povsod maksimalne cene, vsled tega je bilo tam v tem oziru slično kot leto poprej.

Na dunajski trg prihaja sicer zadnji čas vedno več domačega masla, tem manj pa iz zunanjih držav, in še to je skoro vse nasoljeno. Tudi kvalitativno je slabše kot prej, zato mu je cena padla za 20 K pri kvintalu. Drugače je z zunanjim sirom. Holandskega se uvaža le 25 odstotkov, ker ostalo množino pokupijo v Nemčiji. Čuti se veliko pomanjkanje emendolca, ki se je podražil za 50 fr. pri sto kilogramih. Edamski in gonda sir stane 70 gld. (kurz njegov 3 K 27 vin.). Vendar je s tem sirom križ, ker ga zelo mešajo in niti eksporterji ne marajo prevzeti garancije za njegovo toliščo.

Mleka je najbolj primanjkovalo v praznikih. Z majem se je uvoz zvečal za 10 odstotkov, toda tudi skisa se ga že med potoma velika množina, ker od 530 nižjeavstrijskih mlekarstvih združ 54 odstotkov ni preskrbljenih z ledom. To silno skrbi Dunajčane, in v strahu so, da bo z mlekom v poletnem času še težje. Pred kratkim je dohajalo na dunajski trg krog 535.000 litrov mleka na dan, ki zaleže komaj polovico konzuma tega svetovnega mesta. Vsled pomanjkanja ledu pa cenijo, da pade na 30 odstotkov, kajti že sedaj se dobe mlekarne, ki pošiljajo v mesto do 10 tisoč litrov mleka na dan, ki ni več za kuho, ker se že med potoma skisa. Da bi se izognili preveliki katastrofi, ki jim vsled tega grozi, so vpeljali mlečne karte za dojenke in otroke, stare do 2 let, in teh je tam nad 18.000, ki še niso stari 1 leto, 22 tisoč pa od 1—2 let starih. Določili so, da dobi na dan dojenka, oziroma otroci pod 1 letom 1 liter mleka, nad 1 leto stari otroci pa po tričetrt litra, in se tako za te dnevno porabilo krog 35.000 litrov mleka. Mlečne karte veljajo za 6 tednov in onim, ki jih dobivajo, se rezervira mleko do 8 ure jutraj ter imajo prednost pred drugimi odjemalci. Karte so določene in porazdeljene na gotove mlečne prodajalne in se izdajajo zajedno s krušnimi kartami. Poleg tega se skušajo na vse načine dobiti zadržam, ki no-

Mirovno delo sv. očeta.

Katoliški »Corriere d' Italia« pri naša znamenit članek voditelja katoliških poslancev v italijanski zbornici marchesa Filippo Crispolti o mirovnem delu sv. očeta.

Crispoliti pravi, da je papež v svojih okrožnicah in pismih med vojno odkril dvojno glavno zlo, ki ovira skorajšno mirno rešitev evropskega spora. To dvojno zlo je zakrivanje vzrokov in ciljev, kar se lahko opaža pri vseh vojujočih se državah. Seveda Crispolti izzame Italijo, da je ona izmed evropskih sil edina, ki svoj cilj že vnaprej jasno začetala. Pravi nadalje: »Ostali narodi so svoje vzroke za vojno skrili v ono nujno potrebo brambe, katere se vsi krčevito drže. Glede vojnihih ciljev

šiljajo mleko v mesto, kako nadomestilo za led. In iznašli so ga. Vodikov superoksid je baje jako pripravno sredstvo, ki se vlije v vrč z mlekom napolnjen, in povzroča, da se more mleko celo pri temperaturi 20 stop. C sveže ohraniti (ali vsaj za kuho sposobno) za 20 do 24 ur. Ako se ga ne vlije preveč, to sredstvo ne skvari mleku nobenega okusa. Na 1 liter mleka se sme viliti 1.5 do 1.8 cm³ 10 odstotkov vodikovega superoksida, oziroma če je 3 odstot., pa 5 do 6 cm³. Naš »codex alimentarius« dovoljuje tako postopanje le, ako se mleko zavre do 50 odst. C in še to samo pod kontrolo. Vložila se je prošnja na ministrstvo za tozadevno olajšavo in bo baje v kratkem ugodno rešena.

Vojska z Italije.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. majnika. Uradno se razglasa:

Naše čete prodirajo zdaj tudi na obeh straneh doline Sugana; Burgen (Borgo) je zapustil sovražnik v begu. Bogat plen je padel v naše roke.

Graški zbor je prekoračil mejo in zasleduje premagane sovražnika. Italijanska utrdba Monte Verena je že v naši posesti.

V dolini Brand se napadajo sovražne postojanke pri Chlesa.

Število od 15. majnika zaplenjenih topov se je povišalo na 183.

Naša pomorska letala so vrgla veliko bomb na železniško progo Piave-Portogruaro.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Naš napad na južnem Tirolskem se vrši med dolinama Brente in Adiče; napadalna fronta je široka približno 40 do 50 km. Greben Armenterra in Zugna Torte sta bila takorekoč skrajni točki. Dosedaj se je dognalo, da je na tem prostoru šest laških divizij, od katerih jih je skoro ena tretjina postala za boj nesposobna in je oropana svoje artiljerije. Italijanska vojno vodstvo dovaja vedno nove čete na predtočko, ki bi preprečilo nadaljno izgubo ozemlja. To zbiranje množic na eni točki ima pa gotove nevarnosti, če pomislimo da mora Italija braniti 600 km dolgo fronto, ne glede na obmorsko fronto, za katero je tudi treba varstva. Nakopičenje čet na Sette Comuni in ob dolinjski fronti Assiago, Arsiero, Schio povzroča tedaj nevarnost na ostalih delih fronte vsled prevelikega odvajanja čet na ogroženo točko.

Od ponedeljka se je pričelo napadati studena prostora na obeh straneh doline Brente; naše čete so v dolini prodrle skozi Borgo in pridobile višine vzhodno od hudournika Maso. Hitro, begu podobno umikanje sovražnika je umevno, če obdržimo pred očmi silni napredek, ki ga je v ponedeljek dosegel graški zbor dalje proti jugu.

Ta zbor, ki se je še vedno obnesel, je v nedeljo vzel obmejne višine med Mandriolo in Casoto, vrgel v ponedeljek, prodirajoč na obeh straneh ceste, ki vodi od Bezzene skozi dolino Assa, sovražnika dalje čez mejo nazaj in osvojil, zasledujoč Italijane, podpiran po naši težki artiljeriji veliko utrjeno skupino Verena.

Laško uradno poročilo.

20. majnika. V ozemlju Ortlerja mali boji, ki so izpadli ugodno za nas. Med Adičo in dolino Terragnolo smo odbili napade v smeri na Marco in ob železniški progi. Sovražnik je prišel zopet ljuto obstreljevati naše postojanke na severnem robu Pasubio. Dognali smo tudi tu, da uporablja sovražnik razstrelilne krogle in granate, povzročujoče solzenje. V odseku dolina Terragnolo — zgornja dolina Astico krepko zadržujemo sovražno ofenzivo. Odbili smo napad pri Costonu pri Laghi. Na visoki planoti Asiago so se zrusili iz Milegrobe in s črte Basson—Busa—Berle podvzeti napadi, dasi so jih dobro pripravili in podpirali z ljutim topniškim ognjem, na krepkem odporu naših čet. V dolini Sugana se položaj ni izpremenil. Na ostalem bojišču sovražni topniški ogenj, ki ni namerjen na določne točke. Naše topništvo ni odgovarjalo nanj. Včeraj jutraj je poizkušal sovražnik daleč segajoči zračni napad na razne točke benečanske železnice, ki je zahteval v Čedadu in v Murano malo žrtev in ni povzročil skoraj nobene škode. Hiter nastop naših letalcev je prepolil sovražne zračne skupine, ki so prodrle do Vidma in do Casarsa.

21. maja. Od Stilfserjocha do Adiče se položaj ni izpremenil. Sovražno topništvo je obstreljevalo včeraj cel dan naše postojanke na Corni Zugna. Neizmerne množice sovražne pehote so napadle pozno zvečer, a odbili smo jih z ljutim bojem in

z velikimi izgubami zanje. Na naše črte od Pasubio do doline Terragnolo je sovražno topništvo intenzivno delovalo, naše se je borilo učinkujoče z njimi. Zmerno je delovalo oboje topništvo med dolino Terragnolo in zgornjo dolino Astico. Po nas zasedene obrambno črto utrjujemo dalje, sovražnik pa ojačuje na svoji strani postojanke od Monte Maggio do vrha Tonzetta. V odseku med Astico in Brenta so nadaljevali včeraj ljuto obstreljevanje naših črt; popoldne in zvečer so se razvili ljuti sovražni protinapadi. Naše čete so se zelo vztrajno borile in so zadale sovražniku najtežje izgube. Nekaj malih utrdb, ki jih je že sovražnik vzel, so naši po ljutem ročnem metanju zopet vzeli; vzeli smo sovražniku približno 100 ujetnikov. V dolini Sugana je napadel sovražnik naše prednje postojanke, napad smo odbili, nato smo se pa umaknili korakoma v našo glavno postojanko. Na ostalem bojišču streljanje s topovi. Naše topništvo je porušilo sovražne obrambne postojanke na zgornjem Butu in je razkropilo delavce na gori Kalvarija in na strminah Podgore. Izlaha smo odbili manjše sovražne napade na Sabotinu in v odseku Tržič. Sovražna letala so vrgla nekaj bomb na Vicenzo, Valdagno, Feltre in Fonzaso; imeli smo dva mrtva, štiri ranjence in čisto malo škode.

Cesarjeva zahvala Tirolski.

Inomost. (Kor. ur.) Tirolski deželni odbor je brzojavno čestital cesarju, ki je odgovoril tirolskemu deželnemu glavarju pl. Kathrein: Odkritosrčno veselo in ginjenega srca sem sprejel povodom obletnice italijanske vojne napovedi po deželnem odboru Moje pokrene grofije Tirolske izražene neomajljive udanosti Moje ljubljene dežele Tirolske nasproti Moji osebi in Moji hiši in se zato deželnemu odboru najprišrčnejše zahvaljujem, ko se obenem spominjam stoletnega domoljubja Tirolske z notranjim ginjenjem. Glede na v zadnjih dneh po vrlih Mojih četah pod izkušenim vodstvom pribojene uspehe upam, da se s pomočjo Vsegamogočnega posreči v kratkem času domačo zemljo dežele osvoboditi od sovražnika.

Franc Jožef, m. p.

Nadvojvoda Evgen tirolskemu deželnemu glavarju.

Inomost. (K. u.) Povodom čestitke tirolske deželne glavarja nadvojvodi Evgenu na zmagah na naši južni meji je odgovoril nadvojvoda deželnemu glavarju baronu Kathreinu: Vaša ekselencija blagovolj sprejeti moj najtoplejši in najodkritosrčnejši zahvalo na čestitkah v imenu tirolske dežele ob mojem rojstnem dnevu in na najnovejših uspehih orožja, za katere smo dolžni zahvalo našim navdušeno z nepopisno hrabrostjo se bojujočim četam.

Nadvojvoda Evgen.

Mir na bojišču pri Gorici.

Ponedeljek, 22. maja 1916.

Zadnji čas je zavladal na bojišču pri Gorici zopet mir. Pač pade tu pa tam kak posamezen topovski strel, toda Italijani so sedaj opustili obstreljevanje naših krajev. Naši letalci razvijajo večjo delavnost. Poskusi laških letal preleteti našo bojno črto, so bili zavrženi.

V ponedeljek je odnesla v Gorici granata gospodični Fr. Vrtovec glavo. Bila je na mestu mrtva. Žalosten slučaj.

Monte Verena.

Dunaj, 23. maja. Izrabivši predvčerajšnje uspehe je graški zbor včeraj nadaljeval prodiranje čez mejo. Skoraj 6 km onostran meje na višini 2019 in sezidana moderna italijanska utrdba Monte Verena je osvojena. Ta utrdba, v zvezi z jugozapadno od tu ležim fortom Campolongo, je tvorila glavno oporišče zadnje stalno pripravljene sovražne postojanke severno od doline Assa.

Naša ofenziva na južnem Tirolskem.

Vojni poročevalci poročajo 23. t. m.: Naše čete so pridobile na prostoru na obeh straneh doline Sugana. Iz kraja Borgo je sovražnik zbežal; plen je bil velik, a preštet še ni. Graški zbor stoji že s celo svojo fronto na laški zemlji in je vzel z naskokom italijansko utrdbo Verena. V dolini Vallarsa so napadli naši Chiesla. Naša ofenziva na južnem Tirolskem pridobiva trajno na prostoru, na laški zemlji je prodrla prvo črto zapiralnih trdnjav in jo razbila in napreduje, dasi se sovražnik obupno brani.

8 kilometrov onstran meje. — 50 štirijaških kilometrov laške zemlje zasedene.

Berlin. Adelt poroča »Berliner Tageblatt« 23. t. m.: Na posameznih točkah, n. pr. na Monte Tormeno, stoji četa nadvojvoda Karla Franc Jožefa osem kilometrov onstran meje in so zasedle že 50 štirijaških kilometrov laške zemlje.

Proti Arsiero in Asiago.

Dunaj. Iz vojnega tiskovnega stana: Uspeh sedmega dne napada je potisnil naprej tudi avstrijske čete med dolinama Astach in Maggio na itali-

janskih tleh. Naši resno groze pokrajini Arsiero, severovzhodno od tam pa prodirajo proti glavnim postojankam utrjenega prostora pri Asiagu. Napad graškega zbora na robu planote Lavarone je vrgel Lahe na celi črti Cima Mandriolo na obeh straneh doline Assa do doline Astach ob meji. Prihodnja italijanska glavna postojanka se naslanja na utrdbe Campolongo, Monte Erio, Verena in Dosson, severozahodni odsek utrjenega prostora pri Asiago, središču Sette Comuni. Pri Arsiero prodirajo čete skupine nadvojvode prestolonaslednika Karla Franca Jožefa osredotočeno proti notranji utrjeni črti Arsiero. Notranje utrdbe, ki leže le nekaj kilometrov od železniške postaje in mesta, leže do 1100 metrov visoko, naši pa stoji višje.

Arsiero, Tonzetta, Posina, Laghi in Velo izpraznjeni.

Lugano. (Kor. ur.) »Giornale di Vicenza« javlja: Tonzetta, Posina, Laghi, Arsiero in Velo so zapustili civilisti na povelje vojaške oblasti. Izseljenci se nahajajo večinoma v Vicenzi.

Na robu lombardijske ravani.

Dunaj. Iz vojnega tiskovnega stana: Prodiranje naših čet proti utrjenim obmejnim višinam lombardijske benečanske planote je zopet napredovalo. Čete, ki plezajo ob dolini Vallarsa in ki napredujejo z osvojenega Col Santo, stoji na strminah Pasubio in sosednih višin. Te približno 2000 metrov visoke gore so zadnje pred ravnino. Z njih se vidi že z verigo utrdb zaprt dolina Leogro in distrikt. glav. mesto Schio, sedež važnih italijanskih vojaških tvornic in izhod železnice v Vicenzo. Severovzhodno od Pasubio odpira prelaz Borcola, katerega so vzele naše čete, pot v dolino Posina, ki vodi v mesto in trdnjavo Arsiero. Ob tem osredotočenem napadu na Arsiero smo vzeli že dolgo pripravljene sovražne utrdbe. Na planoti Lavarone stoji napadajoče čete zdaj že pred drugo italijansko postojanko, ki jo ojačujejo utrdbe črte Dosson, Verena, Campo Longo in Monte Cirio.

Usodna ura Italije.

Kodanj. »Extrablade« izjavja: Ko bodo slavili v celi Italiji obletnico vojne napovedi Avstriji, bodo zagrenili zadnji dogodki na južnotirolskem bojišču čašo opojnosti. Italijani zdaj, kot se zdi, ne morejo zadržati prodiranja avstrijskih čet. Veselje kale tudi strašni potresi v Italiji.

Težavno laško umikanje.

Rotterdam. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« javlja, da je italijansko umikanje izredno otežkočeno in ogroženo, ker je z osvojitvijo Anghebene tudi prelaz Borcola in dolinska pot, ki vodi čez mejo proti Piano della Fuggazza.

Polkovnik Stegemann o laški defenzivi.

Bern, 23. maja. Polkovnik Stegemann piše v »Bund«: Italijanska defenziva, ogrožena od dveh strani, gre proti Schio nazaj. Levo krilo avstrijske napadalne skupine je vdrla iz Roncegna proti Armenterri in vrglo Italijane iz njihovih, Borgo obvladujočih višinskih postojank v dolino Maggio nazaj. S tem je levo avstrijsko krilo razbremenjeno in je od desnega krila izvršeni ofenzivni sunek popolnoma uspel. Krilni točki sta zasedenjem Zugne Torte in Armenterre dobro zavarovani. Središče se pomika v dolinah Lens in Astico naprej in obkoljuje italijansko osrednjo postojanko. Pri tem ne smemo pozabiti, da se ti boji vrše v visokem gorovju in da Avstriji razpolagajo z manj dobrimi zvezami kot Italijani. Med tem ko so Avstrijci navezani na železniški progi Bozen—Roveret in Trident—Levico, razpolagajo Italijani s tremi do štirimi stratežičnimi črtami. Priznati moramo tedaj, da so Avstriji sijajno izvedli svoje priprave in svoj ofenzivni sunek.

Sedaj se mora pokazati, kje bo Cadorna skušal ustaviti napad. Krilnega napada v Suganski dolini nikakor ne sme pustiti naprej, sicer mu pride v smeri proti Schio in Asiago do živga. Vprašanje je, če bo mogel dovolj hitro spraviti skupaj močna ojačenja in postaviti artiljerijske zapore, kakor tudi, kako bo morala italijanske pehote prestala preskušnjo.

Angleži o naših uspehih.

Amsterdam, 23. maja. Rimski dopisnik lista »Daily Telegraph« takole opisuje avstrijsko zmago na južnem Tirolskem: Bojna črta gre od Monte Peri do vrha Dodici ob Gardskem jezeru. Avstriji so imeli uspehe na sledečih točkah: V dolini Ledro, pri Zugna Torte, južno od Rovereta, pri Terragnolo, v dolinah Astico in Sugana. Težka artiljerija sovražnika je zelo močna, municije je dovolj in čete so prvostne. 40 permanentnih sovražnih fortov se je udeležilo bojev.

Kako pomirujejo Lahe.

Lugano. Laški listi ponatiskujejo angleške članke, ki slave unaštvo La-

hov. Posebno obširno objavljajo članek lista »Observer«, ki pravi, da izpopolnjujejo napadi na Tirolskem ofenzivo pri Verdunu.

Laški ministri v glavnem stanu.

Curih. »Stampa« javlja: V glavnem stanu so odpotovali Salandra, Sonnino in vojni minister.

Napadi na Cadorna.

Genf. Velik del Giolittiju udanega časopisja napada močno Cadorna radi njegovega umikanja. Listi beležijo, da so poročila o porazu na laški narod zelo učinkovala in to tembolj, ker je Cadorna obvestil tik pred napadom časopisje, da pričakuje večjo sovražno akcijo in da je vse ukrenil za udušitev napadov v kali. Tembolj zdaj učinkuje, ker ni mogel Cadorna zadržati zmagovitega prodiranja Avstrijcev, marveč se je moral celo umakniti in prepustiti znatne dele italijanske armade sovražniku.

Genf. »Temps« se zelo čudi, ker ni Cadorna obrambne črte na južnem Tirolskem močnejše utrdil. Žal, piše list, so, kakor vse kaže, tam Avstriji močnejši; Cadorna mora zato poslati vse rezerve tja. Italijani so pa le na boljšem, ker razpolagajo s tremi železniškimi progami, Avstriji pa le z eno. Zdaj še lahko soška bojna črta mirno spi. »Figaro« pa pravi, da groze Avstriji vratam na Benečansko. Radikalci se boje, da se razburi občinstvo, če bi se nadaljevali neuspehi. Vlada mora energično paziti na socialiste in na pristaše Giolittija.

Cadorna cenzuriran.

Lugano. Italijanska cenzura je črtala vse podatke Cadornovega poročila glede na izgube italijanske armade. Zadržala njegova poročila popolnoma zamolče število izgubljenih topov in ujetnikov in javijo le, da se je italijanska armada umaknila.

Transporti italijanskih ujetnikov na južnem Tirolskem.

Bolcan. Zdaj prihajajo skoraj vsak dan veliki vlaki z laškimi ujetniki. Zdravi so, obleka je že precej obnovljena in tudi raztrgana. Večinoma so dobre volje, ker je vojska končana zanje, kar odkritosrčno priznavajo. Tudi ranjence vozijo hitro z bojišča. Zgodi se, da pripeljejo že jutraj v Inomost ranjence, ki so bili ob 5. uri zvečer ranjeni visoko v gorah na najsakrajši meji Tirolske. Obvezani so vsi najboljše. Vsi potrjujejo, da so naše izgube primeroma zelo nizke.

23. majnik v Trstu.

Trst, 23. maja. (Kor. ur.) Ob obletnici vojne napovedi Italije je pel slovesno sv. mašo v cerkvi sv. Antona Novga škof dr. Karlin. Listi objavljajo domoljubne članke. Odposlanstvu tržaškega meščanstva je izjavil namestnik baron Fries-Skene, da je Trst za vedno zvezan z avstrijsko državo in da more Trst in Tržačan živeti le v in z Avstrijo.

Laške solze za izgubljeni Trst.

Lugano. »Tribuna« 16. maja preta solze, ker se namerava postaviti v Trstu na glavnem trgu spomenik Tegetthoffovi zmagi 20. julija 1866 pri Visu. Jezi se, ker je uničen sklep tržaške komore o spomeniku Danteju na tem mestu, češ da spomenik na zmago pri Visu iznova žali italijansko prebivalstvo Trsta. Tolaži se le, da se morabit razmere izpremenijo, ker se spomenik ne bo mogel postaviti čez noč.

V Atenah se radujejo ob naših zmagah.

Atene. Poročila o velikih uspehih avstrijskih čet proti Lahom so povzročila tu veliko radost. Listi so priredili posebne izdaje, ki so jih po cestah močno kupovali.

Nemiri v Milanu.

Curih. V Luzern došli popotniki iz Milana poročajo o velikih demonstracijah v Milanu, ko so se izvedeli uspehi Avstrijcev po iz Lugana došlih listih. Na stolnem trgu se je nabralo zvečer veliko socialistov in žena delavcev, ki so klicali, naj se konča vojna in naj se sklene mir. Večjih izgredov pa ni bilo.

Inozemci morajo zapustiti severno Italijo.

Basel. Tuji državljani so morali zapustiti Verono in Brescio z okolico v 48 urah. Konzulati se preselijo na željo vlade iz Verone v Milan.

Caillaux—Giolitti.

Lugano. Caillaux, ki se je mudil v mirovnih zadevah v Florenci, se je vrnil v Pariz. Predno je odpotoval, se je dolgo posvetoval z Giolittijem v Piemontu, kjer so se sestali takrat tudi zastopniki vojskujočih se držav. Giolitti je odpotoval na to v glavni stan, spremljal ga je francoski veleposlanik. V glavnem stanu se je sestal med drugimi s francoskimi ministri Barthom, Pichon in z Rainachem. Politični kro-

gi pripisujejo temu obisku izredno veliko važnost.

Radovedna laška poslanca.

Lugano. Poslanca Tarcana in Farracano sta zahtevala v zbornici, naj vlada prebivalstvo o avstrijskih napadih boljše pouči.

Protiofenziva proti Beljaku?

Basel, 23. maja. »Baseler Nachrichten« izvedo iz dobrega italijanskega vira: V smeri proti Beljaku ob koroski meji se bo pričela italijanska protiofenziva.

Bojno ozemlje na južnem Tirolskem.

Vojnodopisni urad je odobril naslednji opis ozemlja, na katerem se sedaj razvija naša tako uspešna ofenziva:

Že v mirnih časih je bilo jasno nam in Italijanom, da bi bil vpad v eno in drugo ozemlje razmeroma najlažji preko Lavaronske in Folgarijske visoke planote. Ozemlje obeh visokih planot, ki je povprečno 1300 m visoko, daje večjim množicam čete še največje prilike, da se razvijejo in razgibajo. Prometne poti so se na obeh straneh dobro izpopolnile in zgradile utrdbe v brambo obmejnih področij. Slučaj je nanesel, da stojita na čelu obeh sovražnih generalnih štabov moža, ki sta leta in leta delala na izpopolnitvi teh utrdb, posebno v tem prodornem odseku. Cadorna je imel najprej načrt, utrditi Italijo proti monarhiji dalje spodaj pri Piave. Šele italijanske zbornične razprave l. 1908, so mu donesle obilnih sredstev za utrditev gorovja nasproti našima visokima planotama Lavarone in Folgarija. Dovolili so mu bili v to svrhu 350 milijonov lir. Toda tudi Conrad pl. Hötendorf, ki je bil tedaj v monarhiji na krmilu kot načelnik generalnega štaba, je vedel te pokrajine ceniti in jih utrditi. Zaradi tega so ga seveda tedanji zavezniki hudo obtoževali. Tako poznata Cadorna in Hötendorf to ozemlje zelo natančno in nasproti si stojita tu dva moža, ki vidita svoje življenjsko delo praktično preizkušeno.

Lavaronska visoka planota ima svojo mejo v Suganski in Astaški dolini, dočim obdajata Folgarijsko visoko planoto Astaška in Lainška dolina. Obe se stikata na sedlu San Sebastiano. Italijanske obmejne črte in utrdbe tu povsodi prevladujejo avstrijske, tako da Cadorna vedoma po krivici govori o neugodnih terenskih razmerah, ki da jih mora popraviti.

Že v starem veku je bila gotovo znana ljudstvom ta prehodna cesta v Italijo, in v srednjem veku kakor tudi kasneje se velikokrat imenuje. O priliki tridentinskega cerkvenega zbora je bila ta cesta zelo uporabljena, kar pove že nemško ime samo: Vielgeruth. Že princ Evžen je peljal tod skozi svoje čete in jih utaboril v Campogrosso. Ravnotako so menda tudi napoleonske čete uporabile te gorske poti. Južno od Folgarije se dviga pasubijska grmada s Col Santo, težko prehodno, suhotno ozemlje, ki ima le dva manjša studenca. Tu je pravo kraljestvo skalnih podorov. Ta grmada ima dva izhoda: Piano delle Fugazze in Passo Borcola. Le-ta vodi na cesto v Schio.

Italijani so seveda to važno obmejno ozemlje v vojaške namene zelo zelo dobro pripravili in mu dali z oklopnimi utrdbami prvega utrdbenega pasu na Vereni, Campolengu, Tennezi, Campomolonu in končno na Toraru trden nasip, kateremu se priključujejo kot nadaljni pas še Novegno, Cogolo, San Antonio, ki tvorijo cestno zaporo. Večina teh fortov leži na gorskih vrhovih in obvladuje naše meje; obilo podpora jim nudijo tudi množestvilne topniške postojanke zunaj utrdb. Povsodi vodijo k njim že v miru zgrajene vojaške ceste. Razen tega imajo Italijani tudi množestvilne planinske kočice in postaje na vseh obmejnih visinah, ki so jih gradili z močnimi, debelimi stenami, okna vedno obrnjena proti našim visinam, pač zato, da bi jih mogli v slučaju vojne porabiti kot opirališča za artiljerijo. Oborožba sovražnih fortov se je baje tekom vojne ojačila z 28cm havbicami, in železna toča, ki je leto dni padala od ondi na naše postojanke, je to dokazala, čeravno je bilo v okolici fortov gotovo postavljenih še več topov.

Sovražna infanterijska črta je šla približno v črti Piazza, Sommo alto, Malga fiorentini, Lastebasse v Astaški dolini, tam po dolinskih pobočjih pod Lusernom v Vezzano, Mandriolo. To črto smo že povsodi prekoračili za veliko kilometrov in prodiramo proti talauškim prehodom na Schio, Arsiero, Asiago. Že po velikih izgubah sovražnika na ujetnikih, katerim je pri gorskem umikanju pristeti še obile izgube na ranjenih in mrtvih, se more soditi, da so stale proti našim hrabrim krdelom zelo močne sovražne čete. Kdor pozna pokrajino, more biti glede poteka naših sunkov — kljub marsikaterim težavam, ki jih bo treba še premagati — poln najboljših nad.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. maja. Veliki glavni stan: Zapazili smo, da nameravajo Angleži protinapad južnozahodno od Givenchy-en-Gohelle; izpeljavo je preprečil zapiralni ogenj. Odbili smo manjše angleške napade pri Roclincourt.

Posebno živahni so bili boji ob Mozi, kjer je poizkušal sovražnik izvesti obsežne protinapade.

Na levem bregu smo vzeli južno od gozda Camars francosko utrjeno čuvajnico.

Izjalovili so se sovražni napadi vzhodno od višine 304 in južnem robu »Mrtvega moža«. Na desnem bregu reke so se razvili na bojni črti severno od sela Thiaumont do gozda Caillote ljuhi boji pehote.

Po močni pripravi s topovi so vdrli Francozi v naše najprednejše postojanke. Na krilih napadnega odseka smo jih zopet vrgli s protinapadi. Južno od vasi in južno od nekdanje trdnjave Douaumont, ki se nahaja trdno v naši roki, boj še ni zaključen. Severozahodno od trdnjave Vaux smo zopet vzeli glavni jarek, ki ga je zasedel začasno predvčerajšnjim sovražnik.

Na višini Combres smo razrušili z razstrelbo prvo in drugo sovražno črto v izdatni širini. Pri Vaux les Palmeise in Souzey (na višinah ob Mozi južnovzhodno od Verduna) so se zrušili sovražni napadi večinoma že z zapiralnim ognjem; male oddelke, ki so udrli v naše järke, smo tam premagali.

Sestrelili smo sovražno letalo južnozahodno od Vailly.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

22. majnika ob 3. popoldne. Francozi so razstrelili južno od Berry-aubac na višini 48 dva podkopa z uspehom. V Champagne so poslali Nemci v odseku med cesto Douen—Somme By in cesto St. Souplet—St. Hilaire oblake plina brez uspeha, ker je izpremenjeni veter ves pajčolan plina skoraj takoj zaobrnil proti nemškim strelskim jarkom. Boji pehote so trajali dalje na levem bregu Moze v gozdu Avocourt. Ponoči so priborili Francozi v boju z ročnimi granatami nekaj uspehov in so zasedli več utrjenih stražnic, ko so prepadli Nemce iz njih. Posebno živahno so se bojevali zahodno od Mrtvega moža. Zapiralni ogenj je preprečil razne poizkuse Nemcev, ki so izkušali napredovati dalje. Francozi so pa ljuto napadli, posrečilo se jim je, da so zopet pridobili del ponoči na 21. t. m. izgubljenega ozemlja. Na desnem bregu Moze so ponovno izvajali Nemci protinapade na postojanke, ki so jim jih iztrgali včeraj Francozi v kamnolomih pri Haudromont. Vse napade smo zadržali, Nemce so stali težke izgube. Pri vvhodih v vas Vaux so se polastili Francozi nemškega strelskega jarka. Več min je zletelo v zrak pri Eparges, a škode niso povzročile.

Ob 11. ponoči. V Argonih so obstreljevale naše baterije energično Nantillon, Montfaucon in gozd Cheppy. Na levem bregu Moze smo prodirali tekom dne južno od višine 287 dalje in smo prisilili sovražnika, da je moral zapustiti malo utrdbo, katero je zasedel 18. t. m. Na desnem bregu Moze je naskočila naša pehota nemške postojanke na bojni črti približno 2 kilometrov zahodno od sela Thiaumont do trdnjave Douaumont. Na celi napadalni bojni črti so vzele naše čete nemške strelske järke in so vdrlle v Douaumont, kjer drži sovražnik še severni del. Veliko smo jih ujeli.

Ruski poslanci v Parizu.

Pariz, 23. maja. (Kor. ur.) Ob sprejemu ruskih poslancev v palači Bourbon je izjavil Briand: Močni smo, da nismo hoteli vojske! Ponosno nosimo pokonci čelo, naša vest je čista. Mir se porodi iz naše zmage. Zmaga pride. Nemčija živi v strahu in v bojazni in peče jo vest. To pomenja Nemčiji začetek konca, nam pa gotovost, da kmalu bje ura zmage. Ob sprejemu ruskih poslancev v Elysee je naglašal Poincare, da je bil smoter zveze z Rusijo miroljubna, a osrednje velesile so skrivaj delale na vojsko. Končal je: Usilili so nam boj, zato se bomo bojevali dalje, dokler ne obnovi pravice končna zmaga in zagotovi svetu mir.

Proti irski duhovščini.

Reklo se je, da je Asquith papeža hotel pridobiti, da bi vplival na Irce za Anglijo. Vatikan je to odbil. Spodnja izjava prejšnjega državnega tajnika za Irsko Birrela kaže, da je Anglija irsko katoliško duhovščino mislila rabiti kot policijo. To je seveda irska duhovščina odklonila, saj je ravno ona imela največ skrbni in ljubezni za tlačeni narod. Limerickski škof je izjavil, da Irce nočejo imeti ničesar opraviti s to vojno angleškega roparstva. Birrelova izpoved kaže, da naj Anglija sedaj svoje maščevanje prenese na katoliško duhovščino.

Amsterdam, 20. maja. (Kor. ur.) Izpoved Birrela kot priče pred preiskovalno komisijo o vstaji na Irskem ima, kakor poroča Reuterjev urad, nekaj važnih dopolnil k izjavi, ki jo je podal Nathat. O položaju na Irskem pred vojno je dejal Birrel: Če bi se ne bila sprejela homerule, bi bila na Irskem izbruhnila revolucija. Ob izbruhu vojne je bilo treba 60.000 mož, da bi se vzdržal mir na Irskem, toda Redmondov patriotski govor, v katerem je zagovarjal udeležbo Angleške v vojni, je deloval jako dobro. O revoluciji je dejal Birrel, da je vedel za preteče gibanje na Irskem, da pa je po posvetovanjih z nacionalističnimi voditelji prišel do zaključka, da je najbolje, če se ne napade. Redmond je zastopal mnenje, da imajo sinfinanci malo pristašev. Dillon je bil sicer prepričan, da je gibanje nevarno, a je tudi svetoval, naj se ne poseže vmes. Birrel je dejal nadalje, da je svetoval vojaškim oblastim pred izbruhom revolucije, naj pošljejo več čet v Dublin krotiti nezadovoljnost, da pa so mu odgovorili, da se v slučaju motenja miru lahko hitro odpošlje dovolj čet iz Angleške. Prepričan je, da bi bila navzočnost čet v Dublinu krotilno vplivala na vstaše. Birrel je povedal nadalje, da se nahaja na Irskem znatno število hujšakških duhovnikov. Enega najostrejših letakov proti novačenju je spisal katoliški škof v Limericku. Na neko vprašanje je odgovoril Birrel, da bi razorožitev, naj bi se izvedla kakorkoli, gotovo dovedla do prelivanja krvi. Končno je izjavil Birrel, da je razpoloženje v raznih delih Irske zelo različno. Kjer bi bila rimsko-katoliška duhovščina proti sinfincem, bi gibanje zamrlo samoposebi, kjer pa duhovščina izpodbuja sinfince, pa se bo gibanje razširjalo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. maja. Uradno se poroča: Neizpremenjeno.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. maja. Veliki glavni stan: Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSI NAMERAVAJO OFENZIVO SE V MAJU.

Bukarešt. »Giornale d'Italia« javlja: Ruski generalni štab je sklenil sporazumno s carjem in z velikim knezom Nikolajem Nikolajevičem, da prične ofenzivo že meseca maja.

Dogodki na Balkanu.

Boji v Macedoniji.

Bern. »Corriere della Sera« javlja: Tri dni se že bijejo boji med Dovatepe in Majdan. Zdaj se že težko razloči, če že neprestani napadi naznanjajo splošen napad ali če gre le za poizvedovanje v večjem obsegu. Veliko važnost pripisujejo poročilu, da sta došla kralj Peter in kraljevič Aleksander v Solun, in da se je posvetoval kralj Peter s polkovnikom Vasičem. Izdati namerava oklic na narod, da hoče zopet osvojiti izgubljeno deželo. V Solunu se šepeta, da pripravljajo sporazum na Balkanu veliko ofenzivo in da pričakujejo v Macedoniji ruske vojake. Na Krfu stoji še 55.000 Srbov. V Solunu jih je zdaj 45.000. Na Krfu stoji tudi 10.000 Francozov in 2000 Angležev.

Vesti iz Belgrada.

Belgrad 20. maja. Včeraj je odpotovala v Belgrad večja skupina interniranih meščanov. Interniranci so večinoma iz raznih taborišč za internirance na Ogrskem. Vsi so bili takoj izpuščeni na svoje domove. — V Čacku je podpisalo več Srbov znatne svote na IV. ogrsko vojno posojilo. — Po poročilih iz Švicarske je danes v Italiji vsega skupaj 200 Srbov, kateri se kot begunci nahajajo edino še v Rimu. Ti begunci so iz Srbije in iz Črne gore.

Pasič zopet v Petrogradu.

Bukarešt, 23. maja. Iz Petrograda poročajo: Ministrski predsednik Pasič se je po obisku Moskve, Odese in Kijeva zopet vrnil v Petrograd.

Balkansko vprašanje.

Zanimiva Pasičeva odkritja.

Stockholm. »Korr. Rundsch.« poroča: Pred odhodom iz Petrograda je Pasič povedal nekaj dejstev, ki mečejo čudno luč na nasprotje v ententi. Srbsko-črnogorsko vprašanje se mora rešiti po vojni, toda skupaj in ne ločeno. Bodočnost Bolgarije je negotova, pa sosedje bodo že našli pravnostna sredstva, da jo store neškodljivo. Pomoč, ki jo posamezni zavezniki nudijo Srbiji, ima razne senčne strani. Italija hoče gospodstvo v Adriji in če se ji to ne zagotovi, Srbije noče podpirati. Srbija in Italija sta si v tem nasprotni, da Srbija ne more dovoliti, da Italija zasede gotove toč-

ke na obali. Srbija ne sanja o vojni monarhiji. Macedonijo so obljubili Srbom. Grška je je sicer odrekla, pa grška vlada ne pride v poštev. Ne more se pa tatiti, da je ideja balkanske zveze šla po vodi. Bakanskega vprašanja ni več. Na to mesto je stopilo samo srbsko vprašanje. Rumunija noče v vojno. Nemško-rumunskemu dogovoru naj se nikar ne pripisuje prevelikega pomena.

Kaj bo s Srbijo?

Budimpešta, 23. maja. »Pester Lloyd« izve preko Berlina od ruske meje, da se v Petrogradu množijo glasovi o rastoči želji srbskih politikov in armade po miru. To nagnjenje da je že tako naraslo, da se mora z njim računati. Zdi se, da hoče Pasič priti do popolne jasnosti, kako zavezniki sodijo o bodočnosti Srbije in kakšne dejanske garancije lahko dajo za popolno obnovitev Srbije. Če bi se ta garancija srbskim državnikom ne zdela zadostna, tedaj se lahko pričakuje, da bo Srbija v Berlinu, Sofiji in na Dunaju sondirala, kaj so ji krogi sklenili glede Srbije. Srbska petrograjska kolonija to odločno taj. Ker je Pasič izjavil, da je popolnoma zadovoljen, zato se to prepričanje širi tudi v resnih političnih krogih.

Tisza o Srbiji.

Budimpešta, 23. maja. (Kor. ur.) Min. predsednik grof Tisza je izjavil o svojih utisih v Srbiji: Delo naših čet tam doli je krasno. Delo naših častnikov po deželi je vredno vse hvale. Častnik po poklicu in rezervni častnik vseh narodnosti delujejo v duhu najskrajnejšega tovarštva da sedaj z uspešnim kulturnim delom predelajo to, kar je pridobil meč. Madžare, Nemce, Hrvate, Rumune vodi en duh od najmlajšega praporščaka do sivobradatega štabnega častnika. To delo miru opravljajo častniki tako vneto in spretno, da jih ni mogoče dovolj pohvaliti. Pomisliti je treba, da je bila ta zemlja za večino njih do sedaj popolnoma tuja. Njihovo delo pa kaže, da more duh, ki vodi našo armado, lepe stvari roditi ne samo na bojišču, ampak tudi v delavnici mirnega dela.

Klub narodne delavne stranke je to poslušal z velikim interesom in zadoščanjem. Tudi mi se veselimo tega lepega dela naših vojakov. Gledati bo treba samo, da ga politiki ne skvarijo in uničijo.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 22. maja. Glavni stan: Na irskem bojišču.

Na irskem bojišču. Z ozirom na potrebe novega položaja smo izpremenili naš obrambni načrt in smo umaknili pred tremi dnevi naše čete nekoliko na desnem bregu reke Tigris. Sovražnik je to izvedel šele čez dva dni. Dognali smo, da je poslal sovražnik proti našim postojankam na tem bregu del svojega konjenišva samo zato, da poizveduje.

Kavkaz. V srednjem odseku krajni boji pehote. Na levem krilu smo odbili ponoči od 19. na 20. t. m. dva napada.

Ostala bojišča. Ponoči na 19. majnik je priletelo osem sovražnih letal nad Dardanele. Vrgla so 70 bomb brez učinka. Neko naše letalo je sovražne letalce dvakrat napadlo in jih obstreljevalo s strojno puško. Ponoči je podilo naše povodno letalo bežeča sovražna letala in poletelo na Imbros, kjer je vrglo iz višine 600 metrov devet bomb na lope sovražnih letal. Sovražni monitor je ustrelil 20. t. m., ne da bi zadel, osemkrat na Seddilbahr. Da odgovorimo na obstreljevanje El Eriša, je skupina naših letal napadala ponoči od 20. na 21. t. m. Port Said. Vrgla je veliko bomb na sovražne ladje in na straže. Opazovali smo velike požare, ki so jih povzročile bombe. Letala so se vsa vrnila, dasi so jih ljuto obstreljevale sovražne čete in ladje.

Rusi zapuste Erzerum.

»Nova Reforma« poroča preko Curiaha: V ruskih poročilih o prodiranju Rusov proti Bagdadu se nahajajo podrobnosti, ki potrjujejo, da obsega turška ofenziva celo kavkaško fronto; kakor se čuje, bodo Rusi Erzerum zopet zapustili.

Turški poslanci v Berlinu.

Berlin, 22. maja. (Kor. ur.) Danes zvečer je došlo v Berlin sedem turških poslancev, da vrnejo obisk nemških poslancev v Carigradu.

Berlin, 23. maja. (Kor. ur.) Na čast turških poslancev je priredilo predsedstvo nemškega državnega zbora slovesen sprejem, ki se ga je udeležilo več ministrov in poslancev.

Sijajen uspeh IV. vojnega posojila.

Dosegel se je uspeh, da so podpisane 4 milijarde, a to število se še najbrže poveži, ker poštni hranilnici še niso predložili vsi podpisi. Današnji listi povdarjajo, da je svojo sposobnost monarhija sijajno dokazala, ki je enakovredna moči njene vojske. Uspeh se mora obkroževati in se je dosegel le, ker so sodelovali vsi činitelji. Posebno slave zasluže finančnega ministra in konzorcija, ki ga vodi poštna hranilnica.

Pri podružnici Češke industrijalne banke v Ljubljani so nadalje subskribirali: Ivana Gašperšič, Sestro K 1000; Avstrijsko mornariško društvo, tu K 1000; Splošno kreditno društvo, tu K 29.200; Štiri neimenovani v Ljubljani K 707.000; Josip Dostal, vodja Češke industr. banke, Ljubljana K 2000; Potem Okrajne hranilnice in posojilnice, Skofjaloka: Frančiška Kušar, Draga 14, K 1000; Matevž Hafner, Skofjaloka, K 1000; Jernej Černivec, Skofjaloka K 1000; Franc Krajnik, Sv. Florijan 5, K 1000; Franc Jugo, Zabnica 50, K 2000; Matevž Hafner, Skofjaloka, K 1000; Katka Hafner, Skofjaloka K 500; L. N. Koceli, Skofjaloka, K 500; Marija Rozman, Zabnica 49, K 2000; Franc Šifer, Zabnica 45, K 2000; Marjana Potrebuješ, Skofjaloka, Kap. predmestje, K 1600; Kalan Franc, Suhe 11, K 1000. Skupaj je bilo subskribirano pri Češki industrijalni banki, podružnici v Ljubljani od 87 strank 1.545.300 kron IV. avstrijskega vojne posojila.

— Četrto ogrsko vojno posojilo se je zaključilo 23. t. m. Podpisanih je 1700 milijonov kron.

Vojaske pozdravi.

305 cm granato v pozdrav — narišano! — pošiljajo vsem bralcem »Slovenca«: France Ferfila, Josip Novak, Jaka Sturm, M. Saks, Anton Glavič, St. Vid, Franc Slapnik, Ivan Smole, Franc Sirk, Leopold Klančnik, Jos. Bertl, Ant. Košir, M. Šinko, deseterik, Ant. Kragelj, Josip Krapež, Val. Dornič, Martin Jurak, Peter Svetič, Tomaž Olip. — Fantje pa se delali veseli — v tiho noč so pesmi jim donele: Da nočoj je lep večer, jutri bo en zavber dan — mi pa bomo marširali na laško stran... Pozdrav znancom in prijateljem! Ivan Podlesnik, kadet; Lušin Lojze, praporščak; Ivo Pirc, kadet; Matijček, Kern, praporščak; Benedik, narednik. — Najiskrenejše pozdrave vsem bralcem in bralkam »Slovenca« pošiljamo slovenski fantje: Rado Grželj, deseterik; Ivan Mežan, Josip Komac, Anton Boltar, poddeseterik; Ludovik Golja, Peter Šusteršič, Ivan Šober, Stefan Kralj, Luka Suhadolc, infanteristi. — Na zeleni trati sedimo kranjski fanti, veselje nas ne mine — kranjske sine! Pozdrav vsem! Avg. Trčon, Ant. Smrekar, Fr. Koprivšek, Vik. Rotter, Miha Slapar, Janez Trunker, Ivan Lapajna, Jože Vončina, Tomaž Hvala. — Z visokih planin pošiljamo slovenski fantje mnogo iskrenih pozdravov vsem domačim: Četovodja Anton Kocmur; deseterik Stefan Vozelj; poddeseterik Krže Ludovik; inf. Alojzij Turk, trobentač; Golobič Anton, Selak Janez, Nebec Franc, Struš Rudolf, Gorišek Jože, Langus Janez, Nabernik Anton. — Vsem rojakom, posebno pa poštenim slovenskim dekletom in ženam pošiljamo slovenski fantje in moške priske pozdrave: Pavel Stergar, Zdole pri Brezicah; Franc Uršič, Sv. Peter pod Sv. gorami; Karel Čuček, Sv. Trojica v Slov. gorah; Ivan Gaube od Maribora; Jožef Rozman, Trbovlje; Franc Rohak, Studenice; deseterik Ivan Kavčič, Sv. Peter pri Radgoni; Mihael Šuc, Šmarje pri Jelšah; četovodja Franc Matjašič, Sakošak pri Ptuj; Franc Kump, St. Jurij ob Ščavnici; Franc Plohl, Polenshak. — Z visokih snežnih planin pošiljamo srčne pozdrave vsem čitateljem »Slovenca«, posebno pa našim poštenim, zvestim dekletom, ki žalujejo doma: Jurij Franci, Ptuj; Jožef Geršak, St. Peter pod Sv. gorami; Fr. Remžgar, četovodja, Vodmat pri Ljubljani. — Priske pozdrave vsem Slovencem in Slovenkam pošiljajo: Četovodja Stanko Štolfa iz Sežane; poddeseterik Franc Marinčič iz ljubljanskega barja; Ludvik Bartol in Jožef Bambič iz Loškega potoka pri Ribnici; pešci: Matija Kucler z Drenovega griča — Vrhnika; Jernej Hribar, vas Jasen pri Lukovici; Jakob Brezar, St. Jurij pri Kranju; Anton Debeljak, Struge pri Ribnici; Jožef Habič in Franc Vrečar iz Sostra pri Ljubljani; Franc Mlakar, Rožna dolina pri Ljubljani; Franc Lužar, Topole pri Mengšu; Jožef Mandelj in Anton Kastelic, oba iz Zatičine. — Ivan Oražem iz Loškega potoka ozir. Loža naznanja staršem, bratom in vsem prijateljem, da je zdrav in da se mu v podzemskem hotelu na Ruskem dobro godi. Vsem skupaj pošilja priske pozdrave.

Izpred izjemnega sodišča.

»Ukradi, kjer kaj dobiš,« tako trdi osemkrat radi tatvine predkaznovani 54 let stari Miha Hribar, delavec iz Domžal, da mu je tako svetoval Jernej Rihtar, posestnik v Domžalah, kateri je ukradene reči od njega kupoval. Hribar je predsedal zaradi tatvine enkrat že 6 let, drugičkrat pa 5 let v ječi. Vsak bi mislil, da se bo de po takih izkušnjah spametoval, a temu ni bilo tako. Lansko leto meseca avgusta ga je vzela posestnica Ivana Kirhar, kateri je obljubil, da ne bo več kradel, za hlapca. Nekaj časa je res to obljubo držal, a stara navada ga je premagala in sredi marca je

že začel krasti. Ukradel je gospodinjici 1/4 litra malinovca in dve kokoši. Tej tatvini je sledila cela vrsta drugih. Na Goljevski žagi je vzel transmissijski jermen, vreden 150 K. Vse to je prodal soobtožencu Rihtarju. V Cerarjevem hlevu je vzel vinjenemu Juriju Povžu iz telovnika 172 K, v Kamniku pa iz Trpinčeve prodajalne teletčo kožo, v Jaršah je pa kar mimogrede iz neke hiše vzel dekli Ani Sajovic par čizem. Tatu so kmalu orožniki prijeli in ga izročili sodišču. Svojo krivdo je docela priznal in pristavil, da mu je nasvetoval Rihtar, da naj ukrade, kjer kaj dobi, kar slednji zanika. Sedaj bodo imeli tamošnji občani mir pred nevarnim tatom, katerega se je vse balo, kajti sedel bo 7 let v težki ječi, katero kazen je takoj nastopil. Jernej Rihtar je bil pa zaradi prestopka tatvine obsojen na 3 mesece strogega zapor.

Telefonisti in ordonance.

Ze iz mirnega časa so nam znane razne vojaške šole, v katerih se izobražajo posamezni specialisti. Tako patroleri, cenilci oziroma merci razdalj (distanc), daljci znamenj (signalov) in sili za prenašanje povelj in vesti. Ta dobra izobrazba v mirni dobi je pokazala sedaj v vojni že dosti uspehov, in naši specialisti so se sijajno obnesli. Ko je pričela pehota sireljati, je prva skrb, da se misli na najhitrejšo zvezo z adaj z višjim poveljnikom. Poveljniki bataljonov so vedno po telefonu zvezani s polkovnikom. Večinoma so pač tudi manjše skupine — po ena ali dve stotniji — telefonsko zvezane. Samoposebi se razume, da mora telefon med polkom in višjim poveljstvom brezhibno poslovati. Na ta način so vsi poveljniki, v kolikor pridejo pri poveljevanju v pošto, med seboj telefonsko zvezani, poskrbljeno pa je vedno tudi, da so sosedne skupine med seboj v zvezi. Tako je vsak poveljnik vedno o vseh dogodkih natančno poučen, in se morejo vsa povelja kar najhitreje dalje pošiljati. Kakršnakoli presenečenja so tu skoro izključena. Za neposredno telefonsko službo rabijo telefonske podčastnike in vojake. Navadno so razdeljeni v takozvane telefonske patrulje. Po trije vojaki morajo neprestano stredi pri telefonu samem; pri tem opravku se vrstijo, kakor jim je drago. Po dva moža sta skoro neprestano na nogah, da nemudoma popravita, če je telefon kje prekinjen. Mnogokrat se namreč primeri, da je žica prestreljena. Med telefonisti, ki so predlagani za odlikovanje, je nekaj zgledov hladnokrvnosti, ki zasluži naše občudovanje. Sprejemati popolnoma mirno telefonska poročila ali vesti, kadar krog in krog zadevajo težke granate, gotovo ni lahka stvar. Ali pa drugi, ki so z lastno smrtno nevarnostjo rešili telefonske aparate iz gorečih hiš! In patrulje, ki preiskujejo, če je žica cela, pa hodijo mirno gor in dol in opravljajo svoj posel, kakor da so sredi v miru, in jim za najhujši pehotni in topniški ogenj ni nič mar! O mnogih takih zgledih naših vrljih telefonistov smo te dni dognali.

Ordonance.

Tako imenujemo vojake, ki prenašajo vesti, poročila in povelja. Od telefonskega mesta v skrajni sprednji vrsti se morajo povelja pošiljati tudi podrejenim poveljstvom, poveljnikom posameznih vodov in rojev. V ta namen je pri vsakem poveljniku komandiranih več takozvanih bojnih ordonanc. Njih služba ni lahka. Ko smo že delj časa v pozicijskem (ustavljenem) boju, so strelski jarki že popolnoma dograjeni ter sprednje vrste strelskih jarkov z zadnjimi zvezane tudi po prekopih ali rovih. Tedaj hoja med posameznimi pehotnimi krdeli, če ne padajo ravno granate, ni prenevarna. Kadar pa pehota napada in nima drugih kritij kakor raztresene kotanje ali jame brez vsake medsebojne zveze, tedaj je trdo in težavno prenašati povelja. Klicanja in žvižganja v hudem ognju nihče ne sliši, dajati znamenja s signalnimi zastavicami pa je zopet nevarna reč, ker bi to lahko tudi sovražnik opazil in razbral, neglede na to, da bi bile zastave izborne tarče. Ne ostane nam torej drugega, nego da se za prenašanje važnih povelj poslužujemo ordonanc. Naše občudovanje zasluži vestnost in požrtvovalnost, ki ž njo naše vrlo moštvo v najhujšem ognju izvršuje prejte ukaze. To se pravi: prezirali, zaničevati smrt. Boljšega izraza za to ne najdemo. Tak sel si ne da prej miru, dokler ni povelja ali poročila na pravem mestu oddal ali sporočil. Tudi na tem polju zaslužnega moštva je mnogo predloženega za odlikovanje. Mnogo naših vrljih dečkov pa že krasijo lepa odlikovanja, ki so si jih zaslužili kot ordonance.

Med viharji ob spodnji soči.

Granate in šrapneli so trgli meglene ovoje mladega jutra. Grom granat je preglasil bobnenje šrapnelov, ki so hoteli na vsak način podreti nek suhi zid, za katerim sta stala, površno zakrita, soda z zarjavlimi pečnimi cevmi. Težke granate se rjoveče zarivajo v tla ter dvigajo cele brazde kamenja v zrak. Divjajo kakor so divjale med uprav peklenskimi naskoki zadnjih deset dni »bitke pri Visu«; tako smo te boje krstili. Lahka artiljerija se podviza s salvami. Težke baterije granat se zasajajo s podvojeno silo med artiljerijo in infanterijo, zasipajo strelske jarko, podirajo v hitrici napravljene kamenene zidove ter množje trpljenje pehote, ki že komaj vztraja, kajti obdaja jo pravo žareče peklo. Soparica in vročina sta čedalje hujša. Kdor ni poizkusil, si ne more misliti, kakšen je ta ognjeni val, ki začne butati ob te rano jutraj ter se zaletava celi dan, da se zažgo brda, da pokajo skale in se lomijo in drobje drevesa na pobočju. Zdi se ti, da je napačil sodnji dan, a naši vrlji mošje ostanejo zvesto na straži. Ozrite se gor k njim, ki so iz najbližje bližine in najgloblje zrlji smrti v obraz!

Drže svoj jarek. Le ena prošnja jim drhti na mrzličnih ustnicah, le ena jeklena želja: Naskočiti!

Postal je večer. Noč se bliža. Z resnobno-temnim zastorom pregrne dolino solza, nad zaveso se svetlikajo nebeški cveti, mesec se pada na običajno pot po temi, da se prepriča, če so nebesne straže vse na svojih mestih, doli po beli Soški dolini pa ugašajo bliski baterij. Nastopi veter, ki sežene čredo oblakov skupaj ter pohiti z njo v črno noč.

Naenkrat nepredorna tema. Ostri bliski sekajo črno steno narazen in pred nami zabučijo. Nevihta se bliža.

Pa tudi tam doli se prične gibanje. Naši se pripravljajo, da naskakuječe sovražnike sprejmo. Še je vse tiho krog in krog; zopet nekaj časa mučne negotovosti. Včasih se tam doli zaiskri; Sočini valovi odsevajo svet. Nenadoma se zasadi v nebo ogromna svetla sulica, ki zleti preko strelskih jarkov. Naši so v svojih zaklonih na miru. Hipoma zaječi zopet granata za jarki pred nami. Tedaj se svetli stožec daleč tam v ospredju zruši. Sovražnega svitometna ni več: cerkveni stolp je padel.

Polnoč. Sovražnik se obotavlja. Noč se vleče v brezkončno daljo. Nevihta, ki je raztrgala nebo in noč, še šumi, poje, trka. Bliski se žare, zemlja odmeva gromenja in dež šumi. Oblaki razpadajo, tvoreč na tisoče čudovitih podob, ki hite v sprevodih mimo nas. S težkim pričakovanjem gledamo vprašaje v noč: tam spredaj je sovražnik, morda samo sto korakov od nas. Čudežno: popolnoma varnega se čutiš tu med našimi možmi, branečimi domovino v eni največjih bitk. In ta železna vztrajnost žene sovražnika v obup. Saj je to uro naznanjal dan na dan, teden na teden s stotinami salv, da ni bilo več mogoče šteti strelcev, ki so priletali brez usmiljenja. Naši te pričakujejo; le pridi, prijatelj!

A pred zoro ga ni bilo. Že smo bili dali slovo nadi, da nas obišče.

Tedaj pa zarjove daleč tam na ravnini mogočen strel, in tisočglava tolpa drugih je zalajala za njim. Bobneč so trkali na svetlo steno, ki je ločila noč od jutra. Naskok se je pričel. Cela fronta se je vnela. Ognjena žrd, ki je drgetala, skakala, se zibala. Dež je prenehel. Nebo se je začelo jasniti. Še je ležala noč na obzorju, zvezde so se poslavljale in luna je stopala v srebrno jutranjo kopelj. Naskok dozoreva. V šumenju in bobnenju noči se je sovražnik priril do roba strelskih jarkov in se vali zdaj naprej; tedaj pa en sam krik: »Ura!« in trobentač zatrobenta k naskoku.

In že so trčili, že se zagnali drug v drugega. Ne vem, kako čudno ti je pri srcu, ko vidiš, kako se v daljavi leskečejo bodala, kako lete kopita po zraku in treskajo po glavah in udih. Može v tem mežu ne vidiš ničesar ne na levi ne na desni, pred očmi jim je samo sramotni madež požgane zvestobe in milijon rok vidijo prosoče moleti kvišku: Pomagajte domovini!

Naval je čedalje ljutejši; bersaglieri se začno umikati in se zagvozijo med stotnije, ki so bile prišle za njimi. Svetlo jutro vstaja in mili svit rujne zarje splava nad polje. Potem skoči izza krvave stene zlati kralj dneva — veliko solnce, da pogleda, kako se Italijani umikajo!

Oko mi je zastalo ob nenavadnem prizoru. Še divja vihar tam doli ob kapelici. Ranjen Italijan se vleče proti zidu, čejače pade, zopet se vzdigne in zopet se zgrudi. Rad bi prispel do svetišča. To zagleda naš, slovenski vojak, neha streljati ter skoči k sovražniku. Nagne se nadenj. Pomemben trenutek: sovražnika sta se pobratila, tovariša, junaka. Globoko me je dirnilo, kar se je tu godilo. Italijan sega po križu, naš ga položi v travo ob kapeli, mu prižge svečo z oltarja in mu sklene trudni roki. Preje pa mu poda Italijan desnico. V šipku

ob svetišču je zažarelo mlado solnce. Naš salutira, pozdravi pobratima zadnjikrat ter skoči nazaj v boj in vihar...

Še je plapolala sveča ob kapelici, ko so naši naskočili in je zmaga venčala njih napore.

Primorske novice.

Čast komur časti! Z velikim pogumom in z vso vstrajnostjo vršijo različni služabniki svojo težko službo na bojni črti. Priznanje in odlikovanje jim gre za njihove velike zasluge. Samo, kdor poskusi, ve, kaj se pravi vršiti svojo dolžnost v ognju sovražnih granat. Pred vsem čast in odlikovanje našim vojakom, ki s svojimi prsi branijo vstop sovražniku v našo lepo domovino! Čast in odlikovanje pa tudi vsem drugim, ki ravno tako neustrašeno vršijo svojo dolžnost v vedni smrtni nevarnosti tik za fronto v naš skupni blagor! Enak duh prešinja vse, če pogledamo od zgoraj dol ali od zdolaj gor. Od poveljnika do prostaka, od navadnega sluga do navšjega uradnika vsi stojijo nevpogljivi na svojem mestu. Kolikokrat in kako grozno so Italijani obstreljevali Gorico in mi smo vkljub temu redno dobivali našo pošto. Čast komur časti! Našega pismonoše Ivana Volk ni zadržalo ne peklensko gromenje ne bliskovito streljanje, ne mraz, ne vročina, ne grdo vreme ne daljna in težavna pot, da bi nam ne prinesel redno naše pošte. Kolikokrat smo ga zibrali izmed živih, ko smo videli, kako se kadi in gori, koder ga vodi njegova pot. In njegova pot ga je največkrat vodila čez Prevel skozi Solkan v Gorico. Razveselili smo se pa, ko smo ga zopet zagledali. Novic nam je prinesel ne le iz Gorice, ampak s celega sveta od naših dragih in nedragih. Neki dan smo ga kregali, zakaj ni krišal prej. On pa je mirno odgovoril, da ni mogel, ker je granata razpočila nad poštnim poslopjem in je šele moral iskati poštni urad. Drugičkrat nam je dejal, da ga vojaki niso pustili iz Gorice, ker je bilo prehudno. Če pomislimo, da ima mož samo 2 K za pot iz Trnovega v Gorico, tedaj bomo šele spoznali njegovo velikost. Podoben je Dalmatincem.

Zahvala. Prejeli smo: Preteklo bo leto dni, odkar živimo v begunstvu. Čutimo se dolžne, da izrečemo svojo priske zahvalo predvsem vsem velečastnim dušnim pastirjem, ki so nas prišli v našem begunstvu obiskati in so začasno tudi bivali med nami. Delili so nam dušno in gnotno pomoč in nam lajšali naše težko breme. Kako so se jih naša potrta srca vselej razveselila! Bog jim bodi bogat plačnik za vse, kar so nam dobrega storili! Priske se pa zahvaljujemo tudi vsem drugim svojim dobrotnikom za izkazano pomoč. Hvala darovalcem darov, hvala posredovalnici za goriške begunce, hvala upravnistvu »Slovenca« za pošiljanje lista. Bog vsem skupaj povrni! Begunci iz milih solčnih Brd v Imerzsdorfu, Gross-Stolu in Friedlandu na Moravskem.

Iz Cerkna. Za »Rdeči križ« se je zbrala v naši občini lepa svota 2154 K 13 vin. V ta namen se je bila priredila tudi javna tombola, kojoj se oskrbelo tukajšnje gasilno društvo. Dalje so se prodajali znaki ter zbirali prispevki in članarina za »Rdeči križ«. Za lepi uspeh te zbirke gotovo gre v prvi vrsti zasluga gospej dr. Serjunovi, katera je s pomočjo nekaterih tukajšnjih dam požrtvovalno delovala. Tudi naša domača dekleta so pridno razprodajala znake in številnice za tombolo. Čast jim. Zaostajala ni šolska mladina, katera je marljivo — kakor čebelice — pobirala prispevke z nabiralniki od hiše do hiše.

Kamnje. Tu je umrla v starosti 65 let Marija Plesničar, mati preč. g. Antona Plesničar. Prečastitemu g. župniku radi izgube tako dobre matere naše priske so žalje! — Mnogo let smo pili v družbi krav iz potoka. Nekaj očetov je glasovalo za izstop iz te družbe, drugi pa, ki niso pili iz potoka, so nas silili in prisilili, da smo še dalje zajemali z govedi. Protestov vojna ne pozna, pozna pa ozir na zdravje: dobili smo vodo z Vališč nad vasjo in pri kapelici Srca Jezusovega jo bomo polnili v škafe. Ne bo dolgo in nam bo še ob pomivalnikih tekla. Veste, kdo je mož s to zaslug? Dobremu gospodu stotniku Kukoviču moramo biti hvaležni in smo mu tudi. Drezal je na kompetentnih krajih in seboj vodil dela. Radi svoje dobrodušnosti in prijaznega občevarja si je pridobil tudi naša srca, kakor si je prej v raznih bitkah ob Drini in Soči pridobil srca dalmatinska. Daj mu Bog srečo v meču za domovino, v umu pa za narod! Živio stotnik Kukovič!

Šempolaj. Teden Rdečega križa je pridobil v svoj namen ob neumornem sodelovanju učiteljstva, učencev in duhovnikov v Šempolaju 599 K 68 vin. — Nabrežina se je odlikovala z 1165 K 8 vin. — Tudi vojna posojila so zelo ugodno napredovala. — Žrtve in trpljenje našega ljudstva ob fronti je nepopisno.

Steinklam, 15. maja 1916. 14. maja — na Varstvo sv. Jožefa, zaščitnika beguncev in posebno še otrok — je bi-

lo 52 slovenskih otrok pri prvem svetem obhajilu. V soboto 13. pa 51 hrvaških. Dečki so bili vsi oblečeni v mornarsko modro obleko, deklice pa v belo ali vsaj v svetlo belo obleko. Obnašali so se prav pobožno in dostojno. Po maši so se fotografirali in šli nazaj-gredé iz Rabensteina molit — za rajnike na pokopališče. Sedaj se pripravljajo še za sveto birmo. — Gospodu predstojniku prisrčna hvala za obleko.

Č. g. Franc Klanjšček, vikar v Pod-sabotinju, je ujet v Italiji.

Padel je na soški fronti čekostavec »Edinosti«
Serafin Jakobovič.

V čeber vroče vode je padel 2letni Karl Gulič v Trstu in se močno oparil. Prenesli so ga v bolnišnico in deli v trajno kopelj.

— **Mesto pisarniškega uradnika** v deželni pisarni v Poreču razpisuje istrska upravna komisija. Predložiti je prošnje do 31. t. m. in dokazati, da je prosilec avstrijski državlján.

Uspeh oljčnega dne na Dunaju. Oljčni dan v prid beguncem z juga in južni armadi je donesl na Dunaju kljub slabemu vremenu 111.664 K 25 v. kosmatega dohodka. Po odbitku vseh stroškov je ostalo 104.086 K 20 v. čistega dobička, ki se je razdelil tako, da se je odkazalo beguncem z juga okroglo 70.000 K, za darove južni armadi pa 34.000 K.

Wilsonov govor za mir.

Newyork, 23. maja. (K. u.) Brezlično poročilo zastopnika Wolffovega urada: Predsednik Wilson je imel v soboto v Charlotte (Sev. Karolina) povodom slovesnosti v spomin 145letnice, odkar je bila proglašena neodvisnost Mecklenburga v Mecklenburgu (Sev. Karolina), govor, v katerem je rekel: Prišel je čas za Združene države, da ponudijo svojo službo za dosego miru med vojujočimi se evropskimi deželami. Sklicujoč se na izvir rasti Združenih držav je Wilson naglašal, da se odigrava v evropski vojski isto, kar se je godilo v Ameriki. To je tekmovanje narodnih temeljnih nazorov, narodnih izročil, narodne politike in političnih sistemov. Wilson je nadaljeval: Evropa se zapleta v vojsko, kakor se mi drži-mo miru, da preiščemo, kaj je narediti iz teh stvari, če pridejo v vroč med-sebojni stik. Kar se vrši na eni strani, je orjaški proces, ki more izpremeniti boj elementov po božji modrosti v so-red in skupno delo elementov. Zanimiva je okoliščina, da vojne operacije počivajo. Te vroče stvari, ki stoje v medsebojnem stiku, ne napredujejo veliko druga proti drugi. Ako ne morete zmagati, se morate posvetovati. Tu v Ameriki poizkušamo dati zgled za to, kako se more vsa moč zbrati na temelju svobodnega skupnega dela in miru. V tej veliki izkušnji je Amerika neke vrste proroški zgled za človeški rod. Kaj pa hočete s svojo močjo? Ali jo hočete izpremeniti v silo ali pa v mir in rešitev družbe? Wilson je končal: Rad bi se udal misli, da bo našel duh te ure svoj izraz v naši predstavi, da postavimo pred narodi sveta isti sveti simbol sveta in cene popustljivosti in pravične sodbe, ki naj spominja na mesta, v svetem pismu: Po viharju, po potresu, po ognju pride tihi, krotki glas človečnosti.

Mirovno stremljenje ameriškega senata.

Rotterdam, 22. maja. Kakor poročajo iz Washingtona, je senator Newland v senatu stavil resolucijo, da naj senatni odsek za zunanje zadeve napravi korake, da se vojujoče pripravi do mirovnih pogajanj.

Ameriška nota Angliji.

Washington, 22. maja. (K. u.) Reuter poroča, da bo nota glede zaplenjevanja pošte odposlana v torek ali sredo.

Dnevne novice.

+ **Iz odvetniške pisarne dr. Ivana Šusteršiča.** Vodstvo pisarne je z današnjim dnevom prevzel g. dr. Fran Pavletič, odvetnik v Gorici, sedaj bivajoč v Ljubljani. Gospod dr. Pavletič slovi kot eden prvih izmed slovenskih pravnikov in si moremo le čestitati, da se je odločil, delovati v naši slovenski prestolici. Gospod dr. Pavletič je tudi že naznanil zbornici svojo preselitev v Ljubljano.

+ **Umeščen** je bil 22. maja 1916 na župnijo Šent Lenart nad škofjo Loko, č. g. Janez Langerholz, župni upravitelj istotam.

+ **Osebnosti s pošte.** Poštna adjunktinja Franciška Debevc je imenovana za poštarico v Kostanjevici, poštna aspirantka Ema Makarovič za poštno oficiantko v Voloski. — Poštar Mihael Kirac je premeščen iz Kastava v Čres, poštna aspiranta Jožef Černovšek in Jožef Kermek sta premeščena iz Pragerskega (graško pošto ravnateljstvo) v tržaško pošto in

brzojavno ravnateljstvo. — Mesto poštne-ga ekspedienta v Bužici je dobila Marija Šarsonova. — Premješeni sta poštni oficiantki Marija Šček iz Voloske v Sv. Ivan pri Trstu, Olga Mrevlje pa iz Vipave v Volosko. — Razpisani so c. kr. poštni uradi: Fazane (II./1), Bela peč (II./1) ter Lukovica (II./1). Prošnje je vložiti v teku dveh tednov. — Poštna aspirantka Pavla Kosmač je odpovedala pošto službovanje. — Poštna oficiantka Marija Del Monaco je vpokojena.

Darovi za birmance v begunskem taboru v Brucku ob Litvi. Neimenovana botrca 4 K, gospa Apolonija Lavrič 2 K, g. Ivan Kogovšek, vojni kurat, 10 K, g. Terezi-ja Skubic, 3 K, g. Josip Počak 2 K, neimenovan 2 K, družina Pretnar-Meršol 12 K, g. Fran Lavtizar, c. kr. okr. šol. nad-zornik 5 K.

+ **Srednje šole v naših krajih.** Naučno ministrstvo je izdalo pregled avstrijskih srednjih šol. 1. 1915—1916. Na vseh gimnazijah je 84.643 učencev, na realkah pa 44.484, na obeh tedaj 129 tisoč 127 (učencev 124.309, dijakinj 4818). Na ženske liceje hodi 10.528 di-jakinj. Poglejmo naše dežele: Štajersko 9 gimnazij (8 nemških, 1 utrakvi-stična) 2957 učencev; realk 8, 2050 učencev; 1 ženski licej, 302 učenki. Koroško 3 gimnazije 947 učencev; 1 realka, 3263 dijakov, 1 ženski licej, 274 deklet. Kranjska 7 gimnazij (2 nemški, 4 utrakviistične, 1 slovenska) 2056 učencev, 2 realki (1 nemška, 1 utrakvi-istična) 753 učencev; 1 dekliški licej, 274 dijakinj. Primorsko 12 gimnazij (3 nemške, 6 italijanskih, 2 hrvatski, 1 slovenska) 1741 učencev, 6 realk (3 nemške, 3 laške); 5 licejev (odprta samo 2), 646 učenk. Dalmacija 6 gimna-zij (1 laška, 5 hrvatskih) 1281 dijakov, 2 realki (1 italijanska, 1 hrvatska) 517 učencev. Ti suhi podatki so vredni po-življajočega premišljevanja.

+ **Ukrajinci** so bili pri gališkem cesarskem namestniku. Temeljito so govorili, kako naj se popravi vojna škoda. Pozabili niso ponoviti najnuj-nejših ukrajinskih zahtev glede uni-verze, srednjih in ljudskih šol ter po-litične uprave. Govori se tudi o pred-metu: Cenzura in Ukrajinci. Cesar-ski namestnik general pl. Diller je obljubil temeljito preiskavo in dobrohotno ob-ravnavo.

— **Jajca.** Kdor ima več nego 1 za-boj (1440 kosov) jajc, mora to najkas-neje do 1. junija naznaniti okrajnemu glavarstvu, kasneje pa vsakega 1. in 15., sicer pa kazen do 5000 K ali 6 me-secev zapora.

— **Imenovanje.** Kadet medicinec Fran Benedičič je imenovan praporščakom. Služi že od začetka vojne v ar-madi. Obenem je te dni obhajal oblet-nico, kar je v fronti.

— **Umrli** je v rezervni bolnici v Brun-ecku na Tirolskem praporščak-medicinec Stanko Firbas, sin mariborskega notarja dr. Fr. Firbasa. Bil je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

Sodna obravnava proti Sokolom v Segedinu. Pred segedinskim sodiščem se je pričela sodna obravnava proti 32 meščanom iz Velike Kikinde, kateri so kot Sokoli obtoženi zaradi veleizdaje. Med obtoženci so duhovniki, učitelji in trgovci, a obtoženi so, češ da so delo-vali kot Sokoli na to, da se razdeli ma-žarska država. Med obtoženci je tudi nekaj vojakov, od katerih sta dva tudi odlikovana za hrabrost. Obtoženci se ne priznavajo krivim.

— **Padel** je za domovino g. Anton Melliwa, gozdar kneza Hugona Win-dischgrätzja.

Padla sta: Nadporočnik 9. pp. Franke Egon in praporščak 7. polj. top. p. Pfeiffer Henrik Karel.

Toča v Slavoniji. Preteklo nedeljo in ponedeljek je padala toča v djakovskem in brodskem okraju, katera je uničila setev, posebno pa pšenico.

»**Cetinjske Novine.**« Te dni prične iz-hajati na Cetinju list za Črno goro pod na-slovom »Cetinjske Novine«. List se bo tiskal v latinici.

Za hrvatski »Zitin dom«, za dom za vojne invalide je doslej nabranih že 186.861 kron 30 vin.

Vseh vojakov, kateri so doslej umrli v Zagrebu, je doslej 909. Pokopani so na centralnem pokopališču.

Zaradi veleizdaje je bil ustreljen v Sarajevu dne 18. maja na smrt obsoje-ni kmet A. Stanič, kateri je za časa čr-nogorske invazije bil preoblečen kot Črnogorec in je pomagal sovražniku.

Dolžnost naznanila. Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da danes poteče rok dolž-nosti naznanila za usnje, kože, kožice in strojila. Kdor še ni naznanila odposlal, naj to nemudoma stori. Naznanilo je poslati po stanju od sobote, dne 20. t. m. prigla-sišču za usnje v c. in kr. vojnem ministr-stvu (Ledermedelstelle im k. u. k. Kriegs-ministerium, Wien, III., Vordere Zollamts-strasse 3).

Ljubljanske novice.

Ij **Pozor!** Prihodnji petek se zopet od-dajajo krušne znamke pri ljubljanskih ko-misijah. Pobiral se bo tudi ta dan »prosto-voljni davek« na korist ubožnim rodbinam, katerim naj bi se omogočilo, da nakupijo živila za cene, ki so veljale pred vojsko. Takih rodbin je danes več nego 550. Ako naj magistrat to pomožno akcijo vzdržuje, potrebuje na mesec vsaj 25.000 K. Če jo torej hoče vzdržati celih pet mesecev, po-treboval bode 125.000 K. Magistrat si je torej stavil lepo, a drago naloge. Izpeljati pa se da le tedaj, če mu priskočijo dobra srca na pomoč in če se predvsem obnese takozvani »prostovoljni davek« na krušne znamke. Pri zadnji oddaji krušnih kart, katera se je vršila dne 12. maja, plačalo je kakih 5000 krušnih znamk ta prosto-voljni davek, izdalo se je pa več nego 60 tisoč kart. Jasno je torej, da se je pri prvi priliki mnogo premalo nabralo. Naj so razmere v Ljubljani take ali take, vsaj 15 tisoč znamk lahko odplača 10 vinarjev, na-menjene revežem, ki brez dvojbe nimajo zadostnega vsakdanjega kruha. Upamo, da se je 12. maja pozabilo na poziv župana z dne 9. maja 1916. Vsak hišni gospodar naj se dne 26. maja živo spominja besed, ka-tere je župan spregovoril v tem oklicu: »Kdor brez občutne težave zmore ta skromni prispevek, ta naj se mu ne odtegne! Dele-žen bo dobrega in plemenite-ga dela!«

Ij **Končni uspeh tedna Rdečega križa v Ljubljani** znaša ogromno vsoto **48.545 K 43 vin.**, ki se razdeli tako-le: Nabiralne pole: 13.186 K 11 vin., skup-na udnina (vplačana in podpisana, po dijakih nabrana ali pa naravnost Rde-čemu križu doposlana) 6889 K; pušice 22.957 K 90 vin.; dobrodelne predstave 5512 K 45 h.

Ij **Razglas o zopetnem pregledovanju črnovojnikov**, ki so rojeni v letih 1897 do vštete 1866. 1. Po pozitivnem razglasu »O« pridejo k pregledovanju vsi v ome-njenih letih rojeni črnovojniki, razen onih, ki so navedeni v točkah 1 do 9 tega raz-glasa. 2. Pregledovanje za mesto Ljubljano, in sicer za domače, kakor tudi za tuje črnovojnike, ki so se v Ljubljani zglasili za pregledovanje, se vrši: Za domače, v Ljubljano pristojne črnovojnike: Dne 5. ju-nija ob 7. uri rojstni letniki 1897, 1896, 1895, 1894, 1893; ob 8. uri 1892, 1891, 1890, 1889; ob 9. uri 1888, 1887, 1886, 1885; ob 10. uri 1884, 1883, 1882, 1881. Dne 6. ju-nija ob 7. uri: 1880, 1879, 1878, 1877; ob 8. uri 1876, 1875, 1874; ob 9. uri 1873, 1872, 1871; ob 10. uri 1870, 1869, 1868. Dne 7. junija 1867, 1866. — Za tuje, v Ljubljani stanujoče črnovojnike: Dne 7. junija ob 8. uri rojstni letniki 1897, 1896; ob 9. uri 1895, 1894; ob 10. uri 1893. Dne 8. junija ob 7. uri 1892, 1891; ob 8. uri 1890, 1889; ob 9. uri 1888, 1887; ob 10. uri 1886, 1885. Dne 9. junija ob 7. uri 1884, 1883, 1882; ob 8. uri 1881, 1880; ob 9. uri 1879, 1878; ob 10. uri 1877, 1876. Dne 10. junija ob 7. uri 1875, 1874, 1873; ob 8. uri 1872, 1871, 1870; ob 9. uri 1869, 1868; ob 10. uri 1867, 1866. — 3. Uradovanje se prične vselej ob 7. uri zjutraj v Mestnem domu, Cesarja Jo-žefa trg št. 2. 4. Te razvrstitve in ure se je strogo držati. 5. Posebni pozivi se ne bodo dostavljali. 6. Črnovojne legitimacije, ki so se vročile pri zglaševanju, je k pre-gledovanju prinesiti seboj. 7. Črnovojnikom je priti s svažnim in treznim na pregledova-lišče ter jim je prinesiti seboj izkazila za morebitno olajšilo po § 21. brambnega za-kona kot enoletni prostovoljci. 8. Črno-vojnikom rojstnih letnikov 1872 do 1866, ki so svoja služila kot nadomestni rezervisti (učitelji), se priznajo znaki enoletnega prostovoljstva, če dokažejo znanstveno sposobnost. 9. Črnovojnikom rojstnih let-nikov 1872 do 1866, ki so na višjem social-nem stališču, se prizna pri nastopu vojaške službe enoredni znak. 10. Duhovnikom in kandidatom duhovskega stanu je to pot prijti k pregledovanju ter jim je tam znova dokazati pravico do olajšila. 11. V Ljub-ljani stanujočim beguncem iz Galicije in Bukovine je osebno in zglaševalno izkaz-nico k pregledovanju prinesiti seboj. 12. Čas in kraj eventualno potrebnega naknadnega pregledovanja se objavi pozneje. 13. Črno-vojniki, pri katerih pokažejo poizvedbe, da so neupravičeno izostali od pregledovanja, se izroče najbližjemu domobranskemu so-dišču.

Ij **Nov vojaški kazenski zagovor-nik.** Dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani, je bil z odlokom c. kr. mini-strstva za deželno brambo od 15. maja 1916, št. 3600-V, sprejet v listo avstrijs-kih vojaških kazenskih zagovornikov za skupno armado in c. kr. deželno brambo.

Ij **Parnik »Ljubljana«**, s katerim so do-važali po Ljubljanski materijal za poglob-ljenje Ljubljani v Grubarjevega preko-pa, so na Trnovskem pristanu begunci in prisiljenici spravljali dobre tri tedne iz vo-de, včeraj pa naložili na voz ter ga danes odpeljali. Kdaj bode zopet žvilgal kak par-nik po Ljubljani, je vprašanje časa. S tem

je tudi zaključena prva glavna era osuše-vanja barja.

Ij **Prodaja graha v mestni vojni proda-jalni.** Prihodnje dni začne mestna vojna prodajalna v Gosposki ulici št. 7 prodajati suh luščen grah. Dobi ga na izkaznico voj-ne prodajalne in brez krušnih kart vsaka stranka največ 2 kg.

Ij **Oddaja kristalnega ledu.** Mestna aprovizacija bo v kratkem v položaju do-bavljati ljubljanskim interesentom vsak dan večjo množino umetnega ledu. Da je mogoče ugotoviti potrebsčino, se vabijo vsi, ki se zanimajo za led, da se priglas-e v mestnem tržnem uradu (mestna hiša, pri-tličje nasproti posredovalnici), kjer se sprejemajo priglasitve.

Razna poročila.

Avdijence pri nemškem cesarju.

Berlin, 22. maja. (K. u.) Cesar Viljem je dopoldne sprejel predsednike državne-ga zbora, gosposke in poslanske zbornice. Člane državnega ministrstva je povabil na obed.

Včeraj smo poročali, da je kancler imel zaupne razprave z voditelji strank. (Op. ur.)

Nemčija hoče novih vojnih kreditov.

Berlin, 13. maja. »Voss. Ztg.« poroča: Sicer zadnji krediti zadoščajo še notri v poletje, bo vendar državni zbor dobil že zdaj predlogo za 10 novih milijard vojnih kreditov. Tako državnega zbora ne bo tre-ba sklicavati v poznem poletju.

Švedska pomirjena.

Stockholm, 22. maja. (K. u.) Švedski brzojavni urad poroča, da časopisje piše o izjavah francoskega in angleškega časo-pisja o vprašanju Alandskih otokov in iz-raža svojo živahno zadovoljnost, ker oboje časopisje kaže tako obilo razumevanje za švedsko stališče.

Razne novice.

101letni minorit pater Franc Iwa-nicki je umrl 22. t. m. v Lvovu.

Danski kralj operiran. Na črevesu je bil že drugič operiran kralj Danske. Operacija je uspela.

600.000 mark poneveril je rumun-ski komisijonar Kurt Edelstein predil-nici Krämer na Saškem.

Vojni ujetniki na Ruskem.

Poizvedovalni urad za vojne ujet-nike na Dunaju nam je sporočil ime-na sledečih vojnih ujetnikov na Ru-skem, Laškem in v Srbiji, doma s Kranjskega, katerih svoji se tuurad-no niso mogli izslediti. Tozadevna po-jasnila daje poizvedovalnica Rdečega križa v Ljubljani, II. državna gimna-zija.

Novak Anton, 22 let, pp. 17; Oberc Martin, Goče, 20 let, lov. bat. 8, pešec; Oberstar Jožef, Jurjevica, 33 let, pp. 17, četovodja; Poselt Viljem, Ljubljana, 41 let, Lir. 27; Primožič Ferdinand, Ljubljana, 19 let, pp. 97, pešec; Padov Ivan, Ljubljana, 36 let, pp. 22, pešec; Pliš Alojzij, Ljubljana, 32 let, pp. 17, pešec; Pavlič Mihael, Ljubljana, 34 let, pp. 17, pešec; Prek Mihael, Ljubljana, 25 let, pp. 27, poddes.; Primas Jurij, Ljubljana, 26 let, pp. 17, pešec; Poropat Jurij, Ljubljana, 31 let, pp. 20, peš.; Purkat Edvard, Ljubljana, 20 let, Lir. 27; Pischl Vincenc, Ljubljana, sap. b., sap.; Plešnik Anton, Goče, 35 let, lov. bat. 8, lovec; Polenšek Jurij, Kranj, 36 let, pp. 55, peš.; Pavelič Matej, Bloke, 34 let, uland. 5, prost.; Pleničar Karol, Radovljica, 28 let, pp. 17; Perše Jožef, Čermošnice, 29 let, pp. 17, pešec; Prevc Edvard, Radovljica, 27 let, pp. 17, de-setnik; Porše Ivan, Smarjeta, 23 let, pp. 17, desetnik; Pfeifer Jožef, Lesce, 36 let, pp. 17, pešec; Rusen Ivan, Ljub-ljana, 25 let, Lir. 4; Rode Franc, Ljub-ljana, 22 let, pp. 8, pešec; Rus Ivan, Ljubljana, 33 let, pp. 17, pešec; Rater-ponek Franc, 23 let, pp. 17, pešec; Rope Ivan, Stranje, 30 let, pp. 17; Rebernik Jožef, Cerklje, 24 let, lov. bat. 7; Rata-jec Gregor, Urec, 28 let, Lir. 27, pešec; Rupar Alojzij, Goriška vas, 27 let, Lir. 27, pešec; Cirk Leo, Ljubljana, 26 let, pp. 47, poroč.; Suhadolnik Franc, Ljub-ljana, 27 let, pp. 17, podd.; Šušteršič Avgust, Ljubljana, 21 let, pp. 17, pešec; Strisa Alojzij, Ljubljana, 23 let, pp. 22, pešec; Sousar Martin, Ljubljana, 30 let, pp. 17, pešec; Škrager Alojzij, Ljubljana, 31 let, pp. 17, pešec; Šra-movski Alfred, Ljubljana, 30 let, pp. 92, pešec; Stimac Ludovik, Ljubljana, 30 let, pp. 17, pešec; Šafar Jožef, 21 let, pp. 17, pešec; Stuler Jožef, Ljubljana, 31 let, pp. 17, pešec; Slabanja Franc, Ljubljana, 40 let, pešec; Sušnik An-ton, Ljubljana, 29 let, pp. 17, pešec; Sa-motarčan Jožef, Ljubljana, 26 let, pp. 17, pešec; Stranič Janez, 23 let, pp. 17, pešec; Stritar Janez, Ljubljana, 20 let,

pp. 17, pešec; Šolar Franc, Ljubljana, 25 let, pp. 17; Štravs Jožef, Ljubljana, 22 let, pp. 17, pešec; Schiffer Velin, Ljubljana, 22 let, pp. 17, pešec; Sturm Rudolf, Prečna, 27 let, pp. 17, pešec; Stefe Matija, Tržič ali Gršič, 24 let, pp. 17, pešec; Sedej Janez, Logatec, 22 let, pp. 97, pešec; Štefančič Franc, Dragatuš, 30 let, lov. bat. 7, lov.; Smolnikar Jakob, Kolovrat, 20 let, pp. 17., pešec; Seidl Karol, Rudolfovo, 28 let, pp. 17., pešec; Sterbenc Jožef, Novi Lazi, 20 let, pp. 17; Sušnik Franc, Radovljica, 21 let, pp. 17, pešec; Spitznagel Mihael, Čeplane, 28 let, pp. 17; Schwab Anton, Radovljica, 36 let, pp. 27, pešec; Stalzer Ernest, Planina, 25 let, Lir. 27; Tomše Matija, Ljubljana, 31 let, pešpolk 17, pešec; Tolšć Albin, Ljubljana, 21 let, Lir. 27; Tomažič Ivan, Ljubljana, 32 let, lov. bat. 27; Tertnik Jožef, Ljubljana, 28 let, pp. 17; Tratnik Franc, 23 let, pp. 17, pešec; Uršič Vincenc, Ljubljana, 31 let, hon. pp. 19, pešec; Ule Alojzij, Sv. Vid — Postojna, 27 let, pp. 17; Unvednik Valter, Ljubljana, san. k. 9; Vončina Franc, Gorica, 26 l., pp. 27; Vogel Franc, Ljubljana, 20 let, pp. 17; Vrankar Anton, Loke, 23 let, pp. 17; Verbič Jožef, Ljubljana, 23 let, pp. 27; Vodusek Franc, 27 let, pp. 77, pešec; Vidaš Matej, Ljubljana, 20 let, pp. 17, pešec; Vidmar Ivan, Sv. Jurij, 22 let, pp. 27, pešec; Vidmar Alojzij, Breznica, 34 let, pp. 27; Veis Jožef, Talči vrh, 22 let, pp. 17; Zalar Karol, Preserje, 34 let, pp. 17, poddes.; Zbašnik Franc, Rudolfovo, 20 let, pp. 55., pešec; Ženič Tomaž, Tržič, 27 let, pp. 17, pešec; Žirovnik Franc, Ljubljana, 29 let, lov. bat. 7; Zupan Franc, 38 let, Lir. 27; Zupan Franc, Sv. Križ, 29 let, pp. 17; Zupančič Franc, Tržič, 22 let, pp. 17, pešec; Zambanini Seb., Ljubljana, 32 let, pp. 17, pešec.

VI. c. kr. avstrijska razredna loterija. Zrebanje I. razreda VI. c. kr. avstr. razredne loterije se vrši 14. in 15. junija t. l. Cena srečk je: 1/1 K 40.—, 1/2 K 20.—, 1/4 K 10.—, 1/8 K 5.—.

Srečke za ta razred v najrazličnejših številkah in serijah priporoča poslovnicca c. kr. avstr. razredne loterije Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Celovcu, Splitu in Trstu.

Baden Sanatorij Gutenbrunn
pri Dunaju. Setzdravnika: dr. pl. Aufschnaiter in ces. svet. dr. Podsanradsky.

✠
Po trti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša nad vse ljubljena skrbna, zlata mamica, ozir. stara mamica, tašča, teta gospa
Ivana Černe roj. Hafner
včeraj 23. t. m. ob 4. uri ponoči, po daljši mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v starosti 75 let mirno izdihnila svojo blago dušo.
Pogreb se vrši danes v sredo ob trčetrt na 7. uro zv. iz hiše žalosti Zabajk 6. na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 24. maja 1916.
Žalujoči ostali.

Košnja od 12 oralov, travnik v mestnem logu se odda.

Tozadevna pojasnila daje gospod **Adolf Kordin** Franciskanska ulica št. 4.

Pogrešam

sina-vojaka **Jožefa iz Kožbane-Brdce**, o katerem že nad eno leto ni slišar ne vem. Služila sta skupaj s Franc Blažičem iz Kožbane-Brezovk na galski fronti. Kdor kaj ve o teh dveh vojaki naj sporoči na naslov: **Štefan Gabrijelečič, Dol. Tribuša 133, p. Slap ob Idriji.**

Priden in pošten

urarski učenec
se sprejme takoj ali pozneje pri **A. Lečnik, urar, Borovlje, Koroško.**

Po najvišji ceni plačam stara široka (od 5 cm naprej)

strojna jermena
(Transmissions Riemen.) **K. A. Kregar, ljubljana.**

Izdaja konzorcij »Slovenec«.

RABOLISA
AGOREC
SPECIJALNA TRGOVINA S
KOLESI IN DELI
LJUBLJANA
MARJETE REZJE CESTA 14
POULSVETNAŠKO KOLUČJA

Klepar

Fran Terčelj v Ajdovščini št. 127 se priporoča slavnemu občinstvu za razna kleparska dela in popravila, posebno pa za popravo trtnih škropilnic.

Vojaške

938

narodne pesmi

za 4 glasove. Izdajatelj **Fran Marolt**, učitelj, Ljubljana. Cena vezanemu izvodu K 1-50, v platnu K 1-80.

- Naročajo se pri izdajatelju in v knjigarnah. -

Na prodaj ima
brinje
za kuhinjo
brinjevice
v poljubnih množinah po nizki ceni
tvrdka **Ivan Jelačin v Ljubljani.** 814

Sprejmeta se takoj

2 kavarniška vajenca
Naslov se izve v posredovalnici
NOVOTNY, Dunajska cesta št. 14

Orehov okrogli les
kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Oglejte si

pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za
moške, ženske in dečke.

2371 Velika izbir
površnih lopic
za dame in deklice.

„Pri Škofu“

Pred Skofijo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.
Podružnica tvrdke **R. MIKLAUČ.**

Na prodaj

je po nizki ceni večji stavbinski prostor s zelo ugodno lego ob cesti v sredini viške župnije. Natančnejša pojasnila daje župni urad na Vliču.

VINO

naravno ima napredaj v večji množini

»Goriško vinarsko društvo«

sedaj v Prvačini in Kobdilju

po zmerno nizkih cenah. 756

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlato & K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč & 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg & K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno kisljo po 48 K & 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, grah, Semensko koruzo za zeleno krmo dobimo!

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze **kajrita, kalijevo sol**, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobiv v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— & 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K & 100 kg z vrečo vred.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

ječelske stroje, motorje, mlatilnice itd. Polnaročajte le pri **Gospodarski Zvezi.**

Sprejem

mlinskega pomočnika

Ivan Kosiša mlinar, Ilovk. P. Kranj.

Sprejmeta se takoj

trgovski pomočnik

ter zdrav in krepak

učenec

poštenih in vglodnih staršev, pri tvrdki **Martin Plut Črnomelj, Belokranjsko.** —

Kneza Aversperga radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Termalni-bazeni, posebne termalne kopeli, močvirne kopeli, itd.
Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ischias) eksudati, posledice zlomljenih kostij, itd.

Prospekti brezplačno pri kopal. ravnateljstvu.

Razglas.

Vsled sklepa načelstva

Ljudske posojilnice

r. z. z. n. z. v Ljubljani

v seji dne 29. marca 1916 se bode obrestna mera za vse vloge od 1. julija 1916 dalje znižala od

4 3/4 % na 4 1/2 %

ter je vložnikom na voljo dano v istem roku dvigniti svoje vloge, ako s tem sklepom niso zadovoljni.

Ravnateljstvo
Ljudske posojilnice.

Oves

se nadomesti z maslinimi krmili ki jih razpošilja **deželna centrala krmil v Ljubljani**, Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35.— K za 100 kg.

Krapina

-toplice zdravijo: **protin, reumo, ishicas.** 1069

Ivan Gričar
Šelenburgova ulica 3

Zaloga

izgotovljenih oblek
za gospode in dečke.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot., rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.